

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—, — Poštno-čekovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/10 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Svetovni agrarni kongres v Pragi.

Od 5. do 8. junija t. l. je bil v Pragi 15. svetovni agrarni kongres ali svetovno kmetijsko zborovanje. Bilo je res svetovno: 31 držav je odposlalo na ta kongres svoje delegate; iz vseh delov sveta so bili: iz Amerike, Afrike, Azije (Kitajska in Japonska), največ jih je bilo seveda iz Evrope. Jugoslavijo je zastopalo 37 delegatov, med njimi dva Slovenca: odposlanec banske uprave iz Ljubljane ter zastopnik Kmetijske zveze v Mariboru.

O čem so razpravljali na svetovnem agrarnem kongresu? O najnujnejših kmetijskih vprašanjih: 1. agrarna politika, to je kmetijska kriza in odpomoč; 2. kmetijski strokovni pouk; 3. kmetijsko združništvo; 4. rastlinska proizvodnja (poljedelstvo, sadjarstvo, vinogradništvo); 5. živinoreja (svinjereja in perutninarstvo); 6. kmetijska industrija; 7. kmetijska žena.

Govori.

Že iz otvoritvenih govorov se je videlo, da bo na kongresu najvažnejše vprašanje: agrarna kriza in odpomoč ter združništvo. Voditelj švicarske Kmetijske zveze dr. Laur je povedal odkrito besedo: »Čudim se, zakaj mora kmet prenašati najhujše posledice krize. Zakaj pa jih ne prevzame kapital? Kapital odnese največje dobičke v času konjunktura, t. j. ugodnega položaja, zato pa naj nosi tudi največje žrtve v času gospodarske depresije (to je stiske). Toda kapital hoče vedno odnesti največje dobičke in v slučaju slabe konjunktura (neugodnega položaja, krize) zahteva prvi zaščito in škodo slabotnemu zemljiškemu proizvajalcu, t. j. na škodo kmetu. Ker kapital ne razume svoje naloge v sedanji krizi, je zato združništvo poklicano, da stopi na plan! Svoje dni je zadruga rešila kmeta pred propadom. Zakaj bi danes zopet zadruga na mednarodni podlagi ne mogla priskočiti na pomoč?«

Podobno je povdarjal delegat iz Nemčije, bivši minister dr. Hermes: Borba zoper gospodarsko krizo kmetijstva je dvojna: državna in zasebna. Kar so države do sedaj storile za zaščito kmetijstva, je malenkostno. V kmetijskem pridelovanju in v prodaji kmetijskih pridelkov so se izvršile revolucionarne spremembe: zato bo državna pomoč in samopomoč morala zavzeti nove oblike! Potrebno bo: poceniti pridelovanje,

zboljšati pridelke, med pridelki pa izbirati one, za katere obstoja trg in odjemalci. Čas, ko je kmet doma in v najbližji okolici lahko prodal svoje pridelke, je minil! Sedaj velja tudi za kmetijske pridelke svetovna trgovina in pri tem je treba preprečiti, da bi se milijoni in milijoni posameznikov pojavljali na svetovnem trgu in tam vsak zase ponujali svoje blago, drug drugemu delali konkurenco ter s tem sami tlačili cene kmetijskim pridelkom! Samopomoč je v združništvu, v združnem pridelovanju in v združni prodaji kmetijskih pridelkov. Kakor se kartelira industrija, tako naj se kartelira (združi) kmetijska proizvodnja (pridelovanje) in prodaja, toda ne na kapitalistični, temveč na združni podlagi. Za združno pridelavo in razpečavanje (prodajo) se mora smotreno in vztrajno vzgajati naša kmetijska mladina, da dobi zmisel za vzajemnost svojega stanu in vseh stanov med seboj.

Resolucije.

V smislu teh govorov in poznejših razgovorov v odsekih so bile sprejete naslednje resolucije:

1. Odpomoč krizi kmetijstva ni niti znižanje kmetijske proizvodnje, kakor nekateri priporočajo, niti zvišanje konsumna (potrošnje), marveč edino organizacija trga za kmetijske pridelke. Pri

Avstrijski ministrski predsednik (kancler) dr. Ender, ki je odstopil s celotno vlado.

tem morata sodelovati vzajemno državna pomoč in združniška samopomoč. Neobhodno potrebne so pogodbe med državami, ki kmetijske pridelke izvažajo, in onimi, ki jih uvažajo, na podlagi katerih bo mogoče razpečavati odvišne kmetijske pridelke. Toda države same odvišnih kmetijskih pridelkov ne morejo primerno ugodno razpečati v inozemstvo, ako kmetovalci sami niso organizirani v blagovnih pridelovalnih in prodajnih združenjih!

2. Zato se je svetovni agrarni kongres tudi temeljito bavil z združništvom! Tozadevne resolucije zahtevajo zlasti: združno vzgojo mladine ter vzgojo združnih revizorjev, da bodo kos nalogam, ki jih stavi razmah združništva. Toda kongres odločno odklanja vsako osebno vmešavanje države v kontrolo zadruga. Naloga države je, da ustvari zakonodajo, ki bo omogočila čim boljše in čim uspešnejšo revizijsko kontrolo potom združnih zvez. Kongres nadalje priporoča, naj države združništvo povsod podpro z vsemi zakonskimi pripomočki. Zdržna samopomoč je že svoj čas rešila kmeta in ga bode rešila tudi sedaj. Zato so potrebne državne združne šole in poseben oddelek ministrstva naj bi bil določen za združniško propagando in združniško pomoč.

3. Resolucija o kmetijskih industrijah posebno povdarja važnost krompirja. V pogledu krompirja si mi slovenski kmetje še prav nič nismo na jasnem, kako bi ga mogli konservirati in kaj iz njega napraviti. Krompir pa daje sijajen alkohol, ki se da uporabiti kot kurivo in kot odlična gonilna moč, ako je pomešana z drugimi tekočimi gorivi. Koliko je drugih pridelkov, ki bi se lahko industrijalizirali, pa ne vemo, kje se nahaja trg, kamor bi industrijalizirane kmetijske pridelke, oziroma izdelke prodali.

4. Zadnja resolucija je posvečena ženi na deželi. Žena igra na deželi silno važno vlogo: žena vzgaja kmetijski naraščaj: žena vodi gospodinjstvo, torej upravo kmetijskih pridelkov in njih pripravo za trg: žena vodi v veliki meri tudi kmetijska dela sama. Zato je agrarni kongres zahteval, naj se kmetijska žena zaščiti in naj ji država z vsemi silami pomaga, da bo mogla vršiti svoje poslanstvo: šolska vzgoja na deželi mora biti usmerjena tako, da v dekletih vzbuja ljubezen da domače grude in do dela v gospodinjstvu, šolska vzgoja mora predvsem računati s tem,

da bodo dekleta postala matere in vzgojiteljice družin. Zato se morajo v vseh pokrajinah države v šoli uporabljati isti načini vzgoje, ampak se morajo načini vzgoje in izobrazbe menjati od kraja do kraja, kakor zahteva različnost pokrajin. Ženi se morajo že v šoli pokazati pota, kako iz pridelkov izdelovati industrijske izdelke ter si na ta način zvišati dohodke. Šola bi morala navaditi dekleta tudi na skrb za čedne in čiste ter udobne domove. Čim več gospodinjskih šol in tečajev se bo vršilo, tem bolj bo to koristno za naraščaj krepkega, zdravega, družino in zemljo ljubečega naroda. Krščanstvo pa naj da ženi tisto duševno višino, ki je potrebna podlaga za vzgojo novega kmetijskega rodu.

Po kongresu se je vršilo šest poučnih potovanj po Češkoslovaški. Najvažnejše je bilo potovanje po Moravskem, ker je tam zadružništvo najbolj razvito in ker se tam najbolj vidi, koliko češkoslovaška država in moravska dežela žrtvujeta za povzdigo kmetijstva.

Prihodnji svetovni agrarni kongres se vrši čez dve leti, 1933, v Budimpešti. Glejmo, da v prihodnjih letih naše kmetijstvo in zlasti naše zadružništvo tudi mi dvignemo tako, da bomo čez leta lahko mi priredili svetovni agrarni kongres v Beogradu!

*

V NAŠI DRŽAVI.

Velike spremembe v vladi. Z ukazom Nj. Vel. kralja z dne 19. junija so se izvršile v naši vladi te le spremembe:

Dr. Kosta Kumanudi je postavljen za trgovinskega ministra; do sedaj je bil minister za pošto in brzojav.

Dr. Stanko Šibenik postane minister za gozdove ter rudnike; do sedaj je bil minister brez portfelja.

Inžener Duš. Serbec prevzame gradbeno ministrstvo; bil je minister za šume in rude.

Dr. Stanko Švrljuga postane minister brez portfelja; do sedaj je bil finančni minister.

Nikola Preka je postavljen za ministra brez portfelja; do sedaj je bil minister za socialno politiko in narodno zdravje.

Mirko Neudec prevzame kmetijsko ministrstvo; dosedaj je bil minister brez portfelja.

Dr. Gjuro Gjurčič, poslanik v Londonu, je imenovan za finančnega ministra.

Dr. Marko Kostrenčič, vseučilišni profesor v Zagrebu, prevzame ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja.

Ta sprememba se je izvršila v polnem soglasju vseh članov vlade. Ostavka trgovinskega ministra Juraja Demetroviča je bila sprejeta, ker ni soglašal z označeno spremembo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Odstop in sestava avstrijske vlade.

Radi velenemške car. združitve med Avstrijo in Nemčijo je začel beg inozemskega kapitala iz Avstrije in to je imelo za posledico polom Kreditnega zavoda, katerega ozdravljenje je neposredni povod za izbruh vladne krize. Angleški in ameriški upniki Kreditnega zavoda so zahtevali, da mora prevzeti država jamstvo za kredite Kreditnega zavoda. Vlada se je tej zahtevi uprla, a so angleški in ameriški upniki zagrozili, da bodo odpovedali Avstriji vse kredite, ako bi se protivila država jamstvu in kar bi povzročilo polom še več drugih avstrijskih bank ter industrije. Dr. Enderjeva vlada je prisiljeno prevzela državno jamstvo za 80 milijonov dolarjev. Po tem vladnem sklepu so se zavezali angleški in ameriški upniki, da ne bodo odpovedali kreditov za dobo dveh let, po preteku tega roka pa jih bodo neobvezno podaljšali. Ko je bila jamstvena pogodba podpisana, je podal nostranji minister Winkler, pristaš Landbunda, ostavko. Dne 16. 6. zvečer je odstopila celotna dr. Enderjeva vlada. Predsednik republike Miklas je sprejel ostavko in je poveril dr. Enderju začasno vodstvo vladnih poslov do sestave nove vlade. Kakor običajno, je pozval najprej predsednik voditelje strank k sebi in jih upraševal za mnenje glede sestave nove vlade. Krščanski socialci so si prizadevali, da di prišla do vlade njih stranka sama, v kateri bi bil Seipel zunanji minister ali še poleg tudi kancelar, ako bi dr. Ender ne nameraval načelovati taki vladi. Samo krščansko socialna vlada bi ne imela v parlamentu večine, kar bi povzročilo razpust parlamenta ter razpis novih volitev. S sestavo nove avstrijske vlade ni uspel ne kancelar dr. Ender, ne dr. Seipel in jo je sestavil nižje avstrijski deželni glavar dr. Buresch, ki pripada zmernemu krilu krščanskih socialcev. Vlada je sestavljena iz doseđanjih vladnih skupin in izgleda takole: Zvezni kancelar dr. Buresch; podkancelar in notranji minister dr. Winkler (Kmečka zveza); zunanji minister dr. Schober (gospodarska skupina); vojni minister Vaugoin (krščanski socialci); prosvetni dr. Čermak (kršč. soc.); trgovski dr. Heine (kršč. soc.); poljedelstvo dr. Dolfuss (Kmečka zveza); socialna politika dr. Resch (kršč. soc.); finance dr. Jožef Redlich (brez stranke); pravde pa dr. Schürfl (velenemec).

V Rumuniji po volitvah in pod Jorgovo vladjo. Liberalna stranka, ki je šla na volitev skupno z vlado, je prešla v opozicijo. Veliko nezadovoljstvo v liberalni stranki je izval prestolni govor ob otvoritvi novoizvoljenega parlamenta, ki se je skliceval na »romunske narode«. Liberalna stranka priznava le en rumunski narod in noče istovetiti manjšin z Rumuni. Zelo burno je bilo overovljenje poslanskih mandatov in so iznašali ob tej priliki opozicijski poslanci slučaje brezmejnega volilnega nasilja od strani vladne skupine.

Razorožitvena posvetovanja bodo 2. februarja 1932 v Ženevi. Tajništvo Dru-

štva narodov je razposlalo vabila na razorožitvena posvetovanja vsem državam članicam in 9 državam nečlanicam. Vabilo se glasi za dan 2. februarja v Ženevo in prosi vse vlade, naj sporočijo ob pravem času glavnemu tajništvu Društva narodov sestavo svojih odposlanstev.

Volilna borba v španski republiki.

Volilna borba za volitve v ustavotvorno skupščino je v Španiji že pričela. Katoliški volilci so za republiko pod pogojem, da bo spoštovala republika katoliško vero in Cerkev. Predsednik Zamora je v svojih volilnih govorih naglašal, da bo spoštovala republika lastninsko pravico, da bo pa izvedla agrarno reformo. Po nekaterih krajih so najemniki veleposestev zažgali žetev, ali so pa izsilili od gospodarjev visoke mezde, grozeč, da sicer upepelijo vso žetev. Na dnevnem redu je zahteva takojšnje razlastitve veleposestev. Španski zunanji minister je obžaloval na javnih shodih izgreda ter rope cerkev in požige samostanov, ki se še vedno ponavljajo. Posebno pa je povdaril dejstvo, da bo postala Španija torišče in plen anarhije (brezvladja), ako bo propadla vlada pri volitvah v ustavotvorno skupščino.

Nemški dr. Brüningovi vladi je grozila kriza. Radi zasilne odredbe, katero smo objavili v glavnih obriših v naši zadnji številki, je grozila dr. Brüningovi vladi kriza. Več strank je zahtevalo predčasno sklicanje državnega zbora v svrhu posvetovanja o zasilni naredbi. Na seji odbora najstarejših poslancev dne 16. junija je bila kriza rešena. Z glasovi socialnih demokratov je bil odklonjen predlog za sklicanje državnega zbora in s tem je ustrezno glavni želji državnega kanclerja.

*

Priprave za sprejem voditelja Indije.

»Slov. Gospodar« je že pisal obširno o voditelju indijskih nacionalistov, Gandhiju, katerega so bili Angleži tudi za nekaj mesecev zaprli. Gandhi se bo udeležil letos koncem avgusta indijskih posvetovanj, ki se bodo vršila v Londonu.

Londončani že delajo priprave, da bi lahko živel ta veliki mož v angleški prestolnici ravno tako, kakor v svoji domovini. Gandhi živi priprosto, strogo, a za angleške razmere nenavadno.

V vrtu vile, kjer bo bival Gandhi, že gradijo majhne hleve. V hleve pridejo koze, ki bodo dajale Gandhiju mleko za prehrano. Vendar to niso angleške koze, ampak prave indijske, katere bo pripeljal Gandhi seboj na isti ladji, na kateri se bo on vozil.

Vse sobe vile bodo indijsko opremljene. Osobje vile bo v indijskih oblekah. Indijske obleke so že dospele v London iz Indije, so dvojne, za vroče ter hladne dneve in iz posebne volne.

Ena soba vile je urejena kot predilnica. Tamkaj bo prebil Gandhi vsaki dan s svojim spremstvom pol ure pri kolovratu. Za prejo je že tudi prispela volna iz Indije in je že toliko, da se bo

z njo Gandhi lahko mesece in mesece kratkočasil.

*

Spor med fašisti in Cerkvijo. Ni še prišlo do poravnave spora. Fašizmu ni do tega, da bi popustil v vprašanju katoliških mladinskih organizacij, papež pa popustiti ne more, ker se ne more odpovedati vzgojni pravici in dolžnosti katoliške Cerkve. Napetost se je sicer na zunaj nekoliko pomirila, na znotraj pa traja naprej. Številnim izjavam sv. Očeta so se pridružili italijanski škofje raznih krajev, ki so izdali o tej stvari pastirske liste. Znamenit je pastirski list škofa mesta Ostie, dekana kardinalskega zbora kardinala Granito di Belmonte. V njem razpravlja ta veleugledni cerkveni knez o razpustu katoliških društev ter dostavlja ta-le poziv katoliški mladini: »Imeli ste, dragi mladeniči, društva, v katerih ste se učili ljubezni do vere, do domovine, do resnice in pravice, pa do junaštva. Medsebojni dobri zgledi so vas spodbujali k plemeniti tekmi v dobrem. Vršili ste z eno besedo katoliški apostolat v čast božjo in v resnični blagor države. To vaše poslanstvo ne sme prenehati zaradi nesreče, ki je zadela vašo društva! Vsak naj ostane na svojo odgovornost kot dober katoličan na svojem mestu, ki je danes bolj kot kdaj častno mesto. Zakaj zdaj ste katoliški apostoli v najpopolnejšem pomenu besede, ker vas je po božji previdnosti dosegla usoda, da živite življenje ponižanja, preganjanja in junaških žrtev. Pomnite, da se zlato ne izčisti drugače kakor v ognju in da mramor ne dobi plemenite oblike, ako ga ne obtolčejo s kladivom in dolbejo z dletom.« Ta poslanica dekana kardinalskega zbora je napravila po vsej Italiji velik vtis.

Fašisti v Italiji so razpustili predvsem vsa mladinska društva, ki ne spadajo k fašistični organizaciji. Društva za moše in žene niso razpuščena, v nekaterih pokrajinah pa jih je vendar zadela ista usoda. To velja predvsem za slovenske in hrvatske kraje. V Trstu so celo zaprli ugledni salezijanski zavod pri sv. Jakobu, potem pa so ga zopet odprli. Razpuščene so tudi nekatere slovenske Marijine družbe, bodisi v Trstu bodisi na deželi.

Mussolini je slabo razpoložen proti katoliški Cerkvi zlasti od časa, ko so izdali jugoslovanski škofje svoje znano pastirsko pismo o preganjanju Slovencev in Hrvatov v Italiji. Mussolini je takrat napel vse sile, da bi sv. Stolica bila kaj ukrenila proti temu pismu, ki je vzbudilo po celem svetu veliko zanimanje. Ker sv. Oče ni hotel in tudi ni mogel ustreči nujni Mussolinijevi želji, je bil poslednji hudo razkačen. Od takrat ni hotel več sprejeti papeževga poslanika pri Kvirinalu. Fašistično besnenje proti katoliškim mladinskim organizacijam po vsej Italiji pa je

doseglo nasprotno od tega, kar so fašisti želeli: pokazalo je vsemu svetu, kako prav so imeli jugoslovanski škofje s svojim protestom proti preganjanju katoliških Slovencev in Hrvatov v Italiji.

Zvonovi sv. Petra v Rimu dobijo — električni pogon. Cerkev sv. Petra v Rimu sicer nima tako velikih zvonov, kakor nekatere cerkve v drugih pokrajinah, zlasti v Nemčiji, pa tudi v naših krajih. Pa vendar so tudi njeni zvonovi primeroma veliki, največji izmed 6 zvonov meri v premeru 2.32 metra. V Rimu se zvoni ne z majanjem in nihanjem zvonov, marveč s pritrkovanjem. Zdaj pa izdeluje neka tvrdka na Nemškem električno napravo za zvonjenje ter jo bo poklonila cerkvi sv. Petra v Rimu.

Španska vlada je izgnala, kakor smo že zadnjič poročali, španskega primaša, nadškofa kardinala Segura. Izgovarja se s tem, češ, da je kardinal pristaš kralja. Resnica pa je ta, da je kar-

Čar mladostne svežosti

naj struji iz Vaše kože in naj navduši Vas in Vašo okolico. Negujte Vašo kožo z Elida Favorit milom, da si prisvojite ta čar. Elida Favorit milo se obilno peni, diši decentno in fino. Vsled izdatnosti je posebno pripravno za vsakdanje negovanje kože.

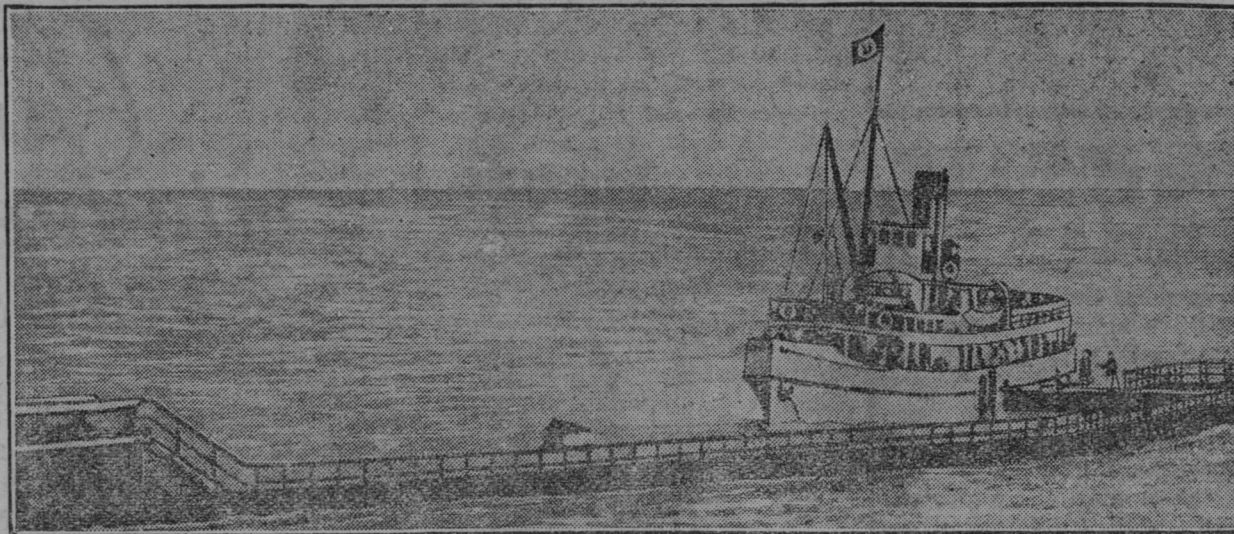
ELIDA Favorit MILO

dinal, še preden je odpotoval v Rim, izdal poslanico vernikom, v kateri izjavlja, da je sicer osebno pristaš kralja, vendar pa opominja vernike, naj se pokorijo zakoniti oblasti. Ko se je vrnil iz Rima, ga je vlada izgnala iz Španije. To je delo framonov in tudi socialistov, ki podpirajo vsak korak framonov proti katoliški Cerkvi.

*

Usodepoln popoldan.

Pondeljek popoldne dne 15. junija je izneslo nebo strašno neurje s točo in nalivi nad Slovenijo in po Hrvatskem Zagorju ter Vojvodini. V Dravski banovini ni skoraj kraja, ki bi ne bil hudo prizadet od pondeljkeve nevihte. V nekaterih občinah celjskega sreza je popolnoma uničen ves pridelek. V tem srezu sta najbolj prizadeti občini Dramlje in Šmartno v Rožni dolini. V teh dveh občinah je med silnim viharjem, ki je odkrival strehe, padala 17 minut

Francoski izletniški parnik »St. Philibert«, katerega je vihar prevrnil v nedeljo dne 14. junija in je utonilo nad 500 oseb.

kot kurja jajca debela toča. Zbila je v tla in uničila vse pridelke. Zoreči ječmen in pšenica sta tako zbita, da se niti ne vidi, kaj je raslo. Sadonosniki so poškodovani za par let. Grozna nesreča je uničila v Šmartnem cvetoče vrtnarstvo. Uradna komisija celjskega sreskega načelstva je ocenila škodo v teh dveh občinah na 7 milijonov Din. Oblastva bodo priskočila na pomoč, koder je uničena žetev, z dobavo ajde, da bodo pridelali ubogi ljudje vsaj nekaj kruha.

Poročila iz prizadetih krajev celotne Slovenije so obupna. Nepregledna je škoda, katero je napravil siloviti vihar po gozdovih, kjer je po nekaterih legah drevje polamano in iz tal izruvano.

Ista šiba božja kakor Slovenijo, je zadela omenjeno popoldne Hrvaško Zagorje in Vojvodino. Vihar, toča in voda so uničili po spodnjih krajih vse poljske pridelke, porušili mnogo hiš in cenijo škodo na 30 do 40 milijonov dinarjev.

★

Nova maša frančiškana. V mariborski baziliki bode daroval dne 12. julija t. l. prvo sv. daritev novomašnik-frančiškan č. g. Farič p. Kasijan.

70 letnico je obhajal zadnje dni velezaslužni g. dekan, župnik v Škalah in monsignor Ivan Rotner. Jubilantu, ki pastiruje že 43 let, naše iskrene čestitke!

Sprejem v kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru. V dijaško semenišče v Mariboru se sprejemajo telesno zdravi, нравno nepokvarjeni, dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi vzglednih katoliških starišev, ki so doma v lavant. škofiji ter so dovršili vsaj z dobrim uspehom ljudsko šolo ali kak gimnazijski razred ter imajo namen, po dovršenih gimnazijskih študijah vstopiti v mariborsko bogoslovje. Prošnje za sprejem se morajo najpozneje do dne 31. julija poslati po domačem župnem uradu kn.-šk. ordinarijatu v Mariboru. Priložiti je treba: krstni list, zadnje šolsko spričevalo, premoženjski izkaz in zdravniško spričevalo. Razen tega se morajo vsi prošnjiki zadnji teden

meseca julija (od 25. do 31.), ako tega niso že prej storili, osebno predstaviti podpisanemu ravnateljstvu. — Ravnateljstvo kn.-šk. dijaškega semenišča v Mariboru, Koroševa 12.

Po ljudskem štetju v noči od 31. marca na 1. aprila je imela Jugoslavija 13,929.988 prebivalcev. Od tega 6,894.091 moških in 7,035.897 žensk. Leta 1921 je štela Jugoslavija 11,984.911 prebivalcev. Porast v zadnjih 10 letih znaša 1,945.077 kar znači 16.23 odstotkov. Na 1 kvadr. kilometer pride povprečno 56.02 prebivalca, pred 10 leti pa le 49.02.

Ni posebnega šolskega zakona za dravsko banovino, tako piše »Deutsches Volksblatt«, ki izhaja v Novem Sadu. Mi to potrjujemo. Za nas so merodajni splošni šolski zakoni v državi in po teh zakonih se ravnajo šolske oblasti v Sloveniji. Posebni šolski zakoni pa veljajo za Koroško, namreč takšni zakoni, da koroški Nemci tamošnjim Slovencem ne privoščijo niti ene slovenske šole. Ali je to našim Nemcem znano? In če jim je znano, zakaj pa nič ne pišejo o posebnih šolskih zakonih koroških Nemcev proti Slovencem?—

Služkinja se vrgla pod vlak. Pod dunajski brzovlak se je vrgla pri pesniš-

kem predoru služkinja Marija Kožuh iz Košakov pri Mariboru. Vlak je samomorilko smrtno razmesaril.

Avstrijski avtomobil je nevarno povozil na Ranci pri Mariboru 54 letnega oskrbnika mariborske tvrdeke Pugl.

Neznani lastnik osebnega avtomobila se je zaletel na Radvanjski cesti pri Mariboru v konja posestnika Franca Pristovnika iz Radvanja. Konj je obležal s polomljenimi udi.

Vlom v vagon. V tovorni voz vlaka Ljubljana—Maribor so vdrli še neodkriti vlomilci na progi Pragersko—Maribor. Iz vagona so odnesli več zavojev raznega blaga, ki je bilo naslovljeno na mariborske trgovce.

Iz samomorilnega namena si je prerezala vrat 40 letna žena železniškega delavca Ivana Skaze iz Laznice pri Limbušu. Težko poškodovano so pripeljali v mariborsko bolnico.

Ustrelil se je v Mariboru brezposelni delavec Konstantin Blasutto, star 21 let, rojen v Liscih pri Celju, pristojen v Videm v Italiji, samskega stanu in stanujoč pri svojem očetu v Celju. Vzrok samomora: nesrečna ljubezen in brezposelnost.

Nekaj mornarjev angleške podmornice »Poseidon«, ki se je potopila na Kitajskem. Na sliki vidimo par mornariških družin kratko pred odhodom podmornice iz Angleške na Kitajsko.

4 cevi za izstrel torpedov, več manjših topov in protiaeroplansko baterijo. So podmornico so prekosili Francozi na polju podmornega orožja Angleže in Amerikance.

Uradna ugotovitev žrtev na potopljenem francoskem parniku. Zadnjič smo poročali o strašni ladijski nesreči, ki je zadela v nedeljo dne 14. junija Francoze. Uradna ugotovitev žrtev izletniškega parnika »St. Philibert« navaja 303 imena, a pripominja, da je po vsej verjetnosti število žrtev še večje. Dolej so našli 139 trupel, a jih je v trupu ladje bilo dne 17. junija še 300. Na obalo je naplavila voda razne predmete: ženske torbice, čevlje, otroške vozičke itd. Na ladji je bilo zelo veliko šolske mladine in malih otrok z materami in svatovska družba 14 oseb. Osebnosti naplavljenih trupel radi smradu in raz kroja sploh ne ugotavljajo, ampak jih zagrebejo takoj. Nesreča se je zgodila radi tega, ker je bil parnik zgrajen za vožnje po reki, ne pa za odprto morje, drugič je bilo mnogo preveč potnikov, tretjič ga je pa zajel vihar z razburkanimi valovi.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon št. 2358. Lastnik in vodja: primarij dr. Černič, špecialist za kirurgijo. Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: **višinskim solncem** za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; **tonizatorjem** za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti čreves; **diatermijo** za električno pregrevanje in električno izžiganje; **žarnico »hala«** za revmatično in druga boleča vnetja; **»enteroclamerjem«** za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba v I. razredu 120 Din, II. razred 80 Din, III. razred 60 Din.

Na tajnosti kuhinje se strogo pazi in dobre kuharice ne izdajo svojih posebnih receptov. Dobra gospodinja pa nikdar ne zamolči tajnost, kako je treba ravnati s perilom! Mnogokrat reče: »Le Zlatorog milo varuje perilo!«

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v **Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15.** 376

Stotisoče gospodinj pere uspešno s pravim **terpentincevim milom Gazela.** Zato storite sebi dobro ako ga poskusite tudi Vi.

*

Čegavo je nebo?

Ker se je posrečil belgijskemu profesorju Piccardu polet v večtisočmeterko višino, v takozvano »stratosfero«, ki je bila dosedaj neprodorna, je priromalo na dnevni red zopet vprašanje: Čegavo je nebo?

Kongres v glavnem mestu Združenih držav Severne Amerike v Washingtonu v letu 1901, ko sta se malo poprej srečno vozila po zraku brata Wright, je proglasil, da je zrak do neba nad amerikansko zemljo last Amerike. Danes že obstoja letalsko pravo, slično kakor pomorsko. Po tem pravu pripada vsaki deželi pravica do vožnje po zraku. Sedaj pa gre za to, kedo bo gospodaril nad zračnimi višinami v stratosferi, katero je odprl letalstvu profesor Piccard?

Pravniki za mednarodno pravo več držav se že ukvarjajo nekaj let z vpra-

šanjem, ali bi ne kazalo odmeriti vsaki državi posebnih zračnih parcel, da ne bo došlo radi reklamnih letal do preprirov? Kedo naj razpolaga s parcelami v zraku? Država, dežela ali mesto? Če bi že bil glede zračnih parcel mogoč sporazum in bi se lahko odpravili tozadevni prestopki, je pa zadeva s stratosfero veliko bolj težavna ter zamotana. Po stratosferi bi lahko frčala zračna ladja, ne da bi poprej prosila za dovoljenje preleteno zemljo v dobrem mnenju, da je vesoljnost neba vsakemu prosta, kateri se hoče ali se more v njo povspeti. Ako bo prišlo resnično do vožnje po stratosferi, bodo morali rešiti posebno stanje neba, ker sicer bo prišlo gotovo do tozadevnih resnih sporov.

*

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Radi nezadostne udeležbe se občni zbor sklicuje na novo, in sicer za prvo nedeljo v juliju, t. j. za 5. julija; kraj: vinarska in sadjarska šola, začetek ob 9. uri dopoldne. Po kratkem predavanju dipl. agronoma, gospoda Emerika Šihtarja o kmetijskem knjigovodstvu bodo volitve novega odbora in delegatov za skupščino. Da se mora občni zbor sklicati drugič, bodi vsakemu rednemu članu dovolj opomina, da naznanjeni dan pride ter stori svojo dolžnost.

Pogoji za sprejem v Pletarsko šolo v Ptujju.

Pletarstvo more nuditi kot domača obrt mnogim lep zasluzek, posebno takrat, ko kmetijsko delo počiva. S to obrtjo so pa dani življenjski pogoji tudi vsem onim osebam obojega spola, ki vsled svoje pohabljenosti ne morejo opravljati drugih poslov in je njih življenjski obstoj odvisen le od milosti svojcev, javnosti in občin. Pletarska šola v Ptujju ima predvsem namen, izvežbati praktično in teoretično v pletarstvu in vrboveji učence-ke, ki so uspešno dovršili osnovno šolo, in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pa pomaga po dovršeni dveletni učni dobi tudi do zasluzka, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati na svojih domovih. Šolsko leto se bo pričelo dne 1. septembra t. l. V prvi letnik se bodo sprejemali učenci, ki so dovršili z dobrim uspehom osnovno šolo. Prijave se lahko izvršijo pismeno in morajo vsebovati: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. izjavo staršev (varuha), s katero se zavezujejo vzdrževati gojenca. Šoli je priključen internat, ki se nahaja v Dijaškem domu v Ptujju. Pridnim, ubožnim učencem se bodo po možnosti izposlovala mesečne podpore. Vsi učenci pa prejmejo vse šolske potrebščine v šoli brezplačno. Prijave je poslati najkasneje do 15. avgusta t. l. Vsak prijavljenec prejme pismeno rešitev. Podobnejša pojasnila daje upraviteljstvo šole. — Upraviteljstvo pletarske šole v Ptujju, 10. 6. 1031.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Žalec v Savinjski dolini dne 15. 6. 1931. Dasi je bilo od našega zadnjega poročila zelo ugodno vreme, se stanje hmeljskih nasadov ni izenačilo. Rastlina se je nadalje lepo razvijala in je v

posameznih legah prirastla že čez tri četrtine visokosti drogov. O škodljivcih ni kaj slišati. V novejšem času so se vnovič zmanjševale zaloge letnika 1930. Skoro vso lepo zeleno blago je že razprodano. — Društveni odbor.

*

Predlogi Kmetijske zveze.

V zadnji številki smo objavili predloge Kmetijske zveze v Mariboru in Ljubljani, ki se nanašajo na železnice, visoke zgradbe, ceste, mostove, regulacije rek in potokov ter na vodovode. Danes prinašamo predloge, ki se tičejo zavodov poljedelskega ministrstva in socialnega ministrstva.

I. Zavodi ministrstva za poljedelstvo.

1. Banovinska vinarska in sadjarska šola v Mariboru: naprava rastlinjaka ter zgradba silosa. 2. Banovinska kmetijska šola na Grmu: a) zgradba gospodarskih poslopij, b) nakup travnikov in strojev za brezalkoholno produkcijo, c) naprava cvetličnjaka, d) ustanovitev drevesnice. 3. Banovinska kmetijska šola v Rakičanu: zgradba šolskih poslopij in internatskih prostorov. 4. Banovinska kmetijsko-gospodinska šola na Mali Loki: naprava novih gospodarskih objektov. 5. Banovinska mlekarška šola v Škofji Loki: zgradba poslopij in vodnjaka. 6. Banovinska kmetijsko-gospodinska šola v Št. Jurju ob južni železnici: dograditev internatskega poslopija. 7. Banovinska trsnica in drevesnica v Pekrah: a) odkup posestva, b) Zgradba in ureditev poslopij. 8. Banovinsko vteleposestvo Ponoviče: obnova in ureditev poslopij.

II. Zavodi ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

1. Banovinska splošna bolnica v Ljubljani: nakup posestva Kmetijske družbe. 2. Bolnica za ženske bolezni v Ljubljani: dozidava enega nadstropja v glavnem poslopiju. 3. Splošna bolnica v Mariboru: a) zgradba psihiatričnega oddelka, b) zgradba gospodarskega poslopija, c) nadzidek dermatološkega oddelka. 4. Javna bolnica v Celju: a) zgradba pekarnice; b) kanalizacija. Javna bolnica v Slovenjgradcu: zgradba izolirnice. 6. Javna bolnica v Brežicah: zgradba pralnice in sušilnice. 7. Javna bolnica v Ptujju: zgradba kuhinjskega poslopija. 8. Zgradba umobolnice v Novem Celju. 9. Banovinska hiralnica v Ptujju: zgradba kuhinjskega poslopija. 10. Gluhonemnica v Ljubljani: povečava poslopija. 11. Zgradba zavoda za slepo deco.

Pesna osa.

V okolici Maribora proti Razvanju, se je pojavila na krmni pesi bolezen, ki je bila do sedaj v teh krajih nepoznana. Zeleni list pese izumira in postaja bolj rumenkast. Cela površina, zasajena s peso, izgleda zelo žalostno. Ako stopimo na njivo in si ogledamo natančno listje pese, lahko takoj opazimo, da je listje razjedeno, in sicer se škodljivci nahajajo v listju samem. Vidijo se natančno rovi, ki jih je napravil majhen belozelen črvček. Ta črvček se je izlegel iz jajčec, ki jih je maja meseca vložila v list pesna osa (Pegomya hyoscyami). Ta škodlivec naredi vsako leto v Nemčiji na sladkorni in krmni pesi ogromno škodo. Ker se je

letos prvokrat pojavil pri nas, si lahko razlagamo pojav tega škodljivca samo na ta način, da je nekdo od posestnikov naročil seme od pese iz Nemčije in da je s tem semenom vred uvozil nevarnega škodljivca. Pesna osa se da v tem štadiju, to je, ko so njene ličinke v zelenem listju pese, uničiti na ta način, da se pesa škropi z bakrenarzenovo galico. Ako se listje škropi s to tekočino, potem se listje ne sme polagati živini. V Nemčiji se dobi to sredstvo pod imenom »Hercynia Neutral«. Ako zapazimo škodljivce takoj spomladi, kadar še listi pese niso preveč poškodovani, potem se lahko branimo proti tem šodljivcem na ta način, da repo gnojimo s sečnino ali čilskim solitrom. Na 1. kat. jutro moramo potrositi 50—100 kg sečnine ali pa 200—300 kg čilskega solitra. Ker je danes škoda od pesine ose že zelo velika in se je že največji del listov pese osušil, se lahko pesa še reši na sledeči način: na njivo, kjer je pesa poškodovana od tega škodljivca, se potrosi sloj slame in se ista zažge. S tem se uničijo jajčeca, črvički in ličinke pesine ose. Osmodijo se tudi listi, kar pa pesi mnogo ne škoduje, ker poženejo kmalu na to novi listi. Drugi način je ta, da se listi pokosijo in odstranijo. Po prvem in drugem načinu pobiranja tega škodljivca moramo repo pognojiti s sečnino ali čilskim solitrom, nato okopati in obsuti. V jeseni se mora takoj, ko se repo odpelje z njive, njiva dobro pobraniti in globoko preorati, da na ta način škodljivci pridejo globoko pod zemljo in jih s tem deloma uničimo.

*

Vprašanja in odgovori.

F. K. v P.

Sosed me je obdolžil, da sem mejnik predstavil. In spor imam z njim radi meje, ki je drugačna kot v občinski mapi.

Odgovor:

Obdolžitev, da ste mejnik predstavili, je vse kakor grda žalitev in bi Vaš mejaš zaslužil primerno kazen. Ker ste pa za vložitev obtožnice skoraj da vezani na odvetnika, bi Vam svetovali, da se doma pravnate na ta način, da on obdolžitev prekličete, Vi pa mu odpustite, da ne bo še večje zamere. — Če ima Vaš sosed preveč denarja, naj le pusti obe njivi izmeriti, Vam pa na novo izmero ni treba pristati in Vas naj mejaš toži. Če pa Vi uživate s svojimi predniki vred njivo skozi več kot 30 let nepretrgano, ste posestne pravice priposestvovali in jo mirno uživajte naprej, kakor leži. Mape in mejniki pa niso merodajni.

F. A. v M.

Sosedove kokoši mi delajo škodo na travniku. Ali smem zahtevati odškodnino, skupno ali za posamezno kokoš?

Odgovor:

Za Vam na Vašem travniku po sosedovih kokoših povzročeno škodo lahko zahtevate odškodnino v visokosti, kakor jo bo zaprisežen cenilec ugotovil. Tudi cenilne stroške mora plačati Vaš sosed. Odškodnine za vsako kokoš posebej pa ne morete zahtevati, ker vendar ne morete ugotoviti, koliko škode je napravila ena ali druga kokoš. V prihodnje se boste ubranili škode najlojše na ta način, da vsako Vam povzročeno škodo takoj ugotovite potem cenilca in jo zahtevate od sosedu nemudoma. Zdi se nam pa, da kokoši na travniku ne bodo napravile veliko škode.

Ž. I v Št. J.

Vojake sem služil v Avstriji tri leta in v Jugoslaviji dva meseca. Zdaj pa naj plačam vojnico?

Odgovor:

Vaše vprašanje je sicer nejasno, toda ako ste bili iz kadra kot nadalje nesposoben izločeni, morate na vsak način plačevati vojnico, če niste invalid. S svojimi vojaškimi dokumenti se zglasite pri davčni upravi v Celju. Iz dokumentov bo razvidno, ali ste dolžni plačati ali ne.

P. K. pri Sv. M.

Dan za dnem mi srne delajo škodo, kdo mi jo povrne?

Odgovor:

Škodo, ki Vam jo povzročajo srne na Vašem posestvu, Vam mora lastnik lova povrniti. Ugotovite škodo po sodnem cenilcu in je naznanite lastniku lova. Ako je ne bo poravnal, pa jo od časa do časa iztožite. Vaša zahteva, da bi moral lastnik lova živali pokončati, pa je pretirana in ga ne more k temu nihče prisiliti.

I. J., Št. I.

Ali ima najemnik lova pravico vstreliti psa, ki prosto leta po njegovem revirju v prepovedanem lovskem času in kdo ga mora pokopati?

Odgovor:

Najemnik lova ima vsak čas pravico streljati pse v svojem revirju. Psa pa morate Vi spraviti, ker ste lastnik psa še vedno Vi in nobeden drugi. Sami pa psa tudi ne smete pokopati, ampak morate javiti konjaču, da ga on pokoplje in mu morate plačati dotične stroške, ker Vas drugače kaznuje srezko načelstvo. So take postave!

A. Š. v Z.

Zakupnik lova strelja kanje, celo na strel. Ali te koristne ptice niso zaščitene?

Odgovor:

Kanje niso koristne ptice, pač pa škodljive in kot take ne morejo uživati nobene zaščite. Smejo se streljati vsak čas. Kje pa sme lovec streljati, je drugo vprašanje. Ako je streljal na Vaši strehi, naznanite zadevo orožnikom, ki bodo preiskali, če in v kolikor se je lovec pregrešil, in vložili ovadbo. Pri isti priliki pa pokažite tudi Vašo škodo, katero Vam mora lovec poravnati.

I. G. v J.

Ali smem sam ometati dimnik?

Odgovor:

Ako je Vaša hiša oddaljena od vsake gorljive stavbe 300 m, niste navezani na dimnikarja in lahko sami opravljate dimnikarska dela. To pa morate naznaniti dimnikarju, dimnikarski zadrugi in srezkemu poglavarstvu; slednjemu pa le v slučaju, če bi dimnikarska zadruga ne bi hotela Vaše prijave na znanje vzeti.

G. B. v G.

Moj pes je poginil od strupa, ki ga je lovec nastavljal za lisice. Ali mi mora psa plačati?

Januš Golec:

Guzaj.

26

Ko je prečital te vrste grof Attems, bi se bil skoraj onesvestil, tako so ga presenetile. Čital je znova od črke do črke, od vrste do vrste — bila je istina in morala je biti resnica, kar je stalo od roke roparskega glavarja črno na belem. Kedo drugi bi ga naj bil speljal v zagonetno zanjko na tako pretkan način kakor ravno ta lopov. Nesramno to, da ga je preklestil ter oropal, ampak še hvalil se bo, kako sta se zavrtela v polki s samim glavarjem, poveljnikom žandarmerije v obsežnem brežiškem okraju. Ako se drzne razbojnik nad njega, kako lahek posel šele ima z njegovimi orožniki, ki se, razumljivo, ne upajo nadenj, kakor nad navadnega zločinca.

Ko je vse to premislil gospod glavar, je zaškripal z zobmi, tako ga je jezilo, ker si je namočil poleg nesreče ter zgube še težek koš sramote in zasmeha. Uvidel je, da sam z orožni-

štvom ne bo kos lopovu, ki je res nekak tolovajski kralj od Št. Jurja do Brežic. Po temeljitem razmišljanju je sklenil še na bolniški postelji, da se bo odpeljal k čeželnemu glavarju v Gradec. Njemu bo v živi besedi iz lastne žalostne izkušnje naslikal, kaj da grozi s časom tem krajem, ako strašnega Guzaja in njegove zalege ne bodo iztrebili z nekoliko močnejšo oboroženo silo, nego je peščica bojzljivih žandarjev. Prosil bo čeželnega glavarja za par bataljonov vojaštva, ki naj zajame ob enem celi okoliš od Št. Jurja do Kozjega in ni zlodej, da bi jim ne pritekkel v pest sam Guzaj, katerega pozna sedaj tudi on prav dobro.

Grof je pisal Dietrichu v Kozje, kateremu je že bil sporočil ta prokleti razbojnik pismenim potom, da se mu zahvaljuje za krasne konje in lepi lovski voz kot nagrado, da je pobožal po glavi brežiškega glavarja grofa Attemsa.

Iz tega pisma je uvidel glavar, kako se je poigračkal prosluli Guzaj naenkrat kar z dvema, ki sta bila na glasu kot dve prvi in najbolj brihtni osebnosti v okraju.

Trgovski vajezenec iz poštene hiše in s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovini z meš. blagom Iv. Kovač, Maribor. Hrana in stanovanje v hiši. 1011

Priložnost nakupa: 1. Posestvo, vinograd in travnik s sadnimi drevesi, njive, veliki gozd (tudi smreke), zraven hiša, klet in hlev. — **2.** Posestvo, vinograd, gozd, nekaj njive, hiša, klet in hlev. Obg. posestva pol ure od Rogaške Slatine, se po ceni proda. Natančneje pri A. Ogrizek, Odžaci, Bačka. 987

Gozdni paznik, ki se spozna v gozdu in je tudi malo lovec, in je že v taki službi bil, oženjen, se sprejme na deputat: grad Slivnica pri Mariboru. 1009

Odgovor:

Poginolega psa Vam mora na vsak način plačati najemnik lova, ker se ni držal predpisov o nastavljanju strupov. Vi pa morate dokazati, da je Vaš pes res od tega strupa poginil. Ne smete pa pretirati Vašega zahtevka, da tako ložje pridete do svoje pravice. Naznanite mu, koliko zahtevate za psa in če z dobra ne bo plačal, ne preostaja nič drugega kot sodna pot.

F. G. v Zg. P.

Nisem polnoleten, ali lahko dobim službeno knjižico brez očetovega dovoljenja?

Odgovor:

Službene knjižice brez očetovega dovoljenja ne morete dobiti, če ste mladoleten.

*

Za kaj vse se lahko uporabi časopisni papir.

Časopisni papir je uporabljen vsepovsod in v mnogih slučajih zelo dober nadomestek za krpe. Naj naštejemo par primerov:

Za snaženje stekla najsi bode šip, kozarcev, steklenic, cilindrov za svetilke in drugo vzemi mesto krpe polo časopisnega papirja in umivaj s svaljkom in vodo šipe, konečno drgni suhe šipe s suhim papirjem. Šipe zadobe mnogo lepši blesk, nego če se drgnejo s krpo, ki največkrat pusti male nitke. V umazane steklenice natlači v male listke strgan časopisni papir, prilij lug ali soda vodo in umivaj s stresanjem. Nato izprazni vodo, papir izvleči s primerim kaveljčkom in splahni posodo še večkrat s čisto vodo. Steklene cilindre petrolejskih svetilk drgni s časopisnim papirjem od znotraj in od zunaj. Papir odzame saje kakor nobena krpa in cilinder postane povsem čist.

Za čiščenje in poliranje srebra, medi,

GAZELA terpentinovo milo štedi Vaše perilo!

bakra in sličnega vzemi časopisni papir. Namaži predmet s čistilom, t. j. sidolom, pasto in drugim, drgni s papirjem in poliraj konečno zopet s papirjem. Prihraniš si mnogo truda pri čiščenju samem, prihraniš si krpe in pranje krp. Predmeti, ki jih poliraš s časopisnim papirjem, imajo vse drug blesk kakor oni, ki jih čistiš s krpami.

Kostrole, ki so znotraj gladko črne in črne pločevine za peko kruha, ne umivaj kadar so same mastne kakor pri peki potic, keksov in kruha, ampak jih zdrgni s časopisnim papirjem in nato zbriši s čisto krpo. Če umivaš tako posodo, jo moraš potem namazati z mastjo in odrgniti s krpo, da ne rjavi. Prihrani si torej nepotrebno delo.

Kadar umivaš mastno posodo, vzemi mesto krpe šop časopisnega papirja. Le ta mnogo bolje kakor krpa vzame mast nase in posoda je kaj kmalu čista. Tudi si prihraniš izpiranje mastne cunje.

Če razliješ petrolej, olje, mast, terpentinovec, sploh mastne tekočine na

tla ali drugam, obriši najprej s časopisnim papirjem, kateri popije vse najhitreje.

V mokre čevlje natlači časopisni papir. Ko se navzame dovolj mokrote, ga izmenjaj s suhim in čevlje imaš v kratkem času suhe od znotraj in seveda tudi od zunaj. Tudi se usnje ne more skrčiti, če natlačiš dovolj papirja in čevljev obdrži svojo obliko. Na ta način lahko izsušiš usnate torbe in slično robo.

Časopisni papir je slab prevodnik toplote. Zato je uporabljen za vložke v čevlje. Kogar rado zebe v noge ali ima tanke podplate, si brezplačno pomaga s časopisnim papirjem, iz katerega si vreže vložke za čevlje.

Vonj časopisnega papirja je zelo zoperen moljem. Zato zavij volneno blago in kužuhovino preko poletja v tak papir, da se obvaruješ škode od tega mrčesa.

Svečne madeže popije časopisni papir. Položi papir na madež ter gladi s toplim, nikakor pa vročim gladilnikom čez. Premeni papir večkrat ko postane masten.

(Nadaljevanje sledi.)

Črešnje.

Koliko veselje pri mladeži in odraslih, ko dozore prve črešnje. Sočne črne, rdeče ali belorožnate črešnje so pač najpriljubnejše sadje. Črešnje jemo sveže, sušimo jih za zimo, mnogi jih uporabljajo za žganje, pridna gospodinja pa jih vkuha kot kompot in napravi iz svežih črešenj marsikatero dobro in tečno jed, ki gre otrokom kakor odraslim prav v slast. V Švici gojijo že od nekdaj zelo mnogo črešnjevih dreves. Zato se ne smemo čuditi, če tamkajšnje gospodinje uporabljajo ta dober sed v taki meri kakor malo kje, kljub temu, da se večji del žge za žganje.

V mali knjižici je zbranih sto različnih receptov za uporabo črešenj v gospodinjstvu. Pri nas je najbolj običajen

Sprejme se učenca iz poštene hiše v trgovino z mešanim blagom in lesom. Po želji tudi v gostilniško obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Potrebno predpisana šolska izobrazba. Josip in Amalija Deberšek, Šmiklavž p. Slovenjgradcu. 992

Odda se služba mežnarja in organista pri Sv. Antonu na Pohorju. Obrtniki imajo tukaj prednost. 984

Lepo malo posestvo prodava Milan in Antonija Kranar, Malna, Sv. Jurij v Slovenskih goricah. 990

Lepo opremljena soba s posebnim vhom se odda: Rudl, Maribor, Koseskega 57. 993

Pljučal Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenanstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina. 974

Ko se je glavar do dobra opomogel, je tudi izpolnil, kar je bil prisegel na postelji. Ni pisal v Gradec, podal se je kot vplivna osebnost sam na pot k deželnemu glavarju in mu razložil obširno o gosposkem strahu v celjskem ter brežiškem okraju, katerega bo mogoče vloviti ali pokončati edinole z močno vojaško silo. Kako in kaj sta se domenila z deželnim gospodarjem ni znano. Vojaške pomoči sploh ni bilo od nikoder in Guzaj je še lahko kraljeval nemoteno od Št. Jurja do Brežic. Ko so ljudje zvedeli iz časopisov in še več po ustnem izročilu, kako je izpadlo srečanje Guzaja z okrajnim glavarjem in s kozjanskim oskrbnikom, je postal roparski kolovodja pravi junak vseh onih, katerim so bili gospoda in bogataši že davno trn v peti.

VIII. poglavje.

Solnce zahaja.

Zavest kratke zmage nad brežiškim glavarjem je obledela v Guzaju kmalu. Nekaj mu je šepetalo, da se je spozabil tokrat predaleč in

da se bo zapodila za njim mogočna gospoda z vso besnostjo. Kedo bo podlegel v tem zadnjem boju, ni bilo težko prerokovati. Vest mu je že govorila, da se je maščeval dovolj za storjeno krivico; pravici ter revežem ne bo pripomogel do priznanja, četudi bi pobil vso gospodo ter oplenil vse bogataše in ljudske krvose. Nazadnje bo ostal le sam žrtev tega brezuspešnega boja! Človek mora misliti nekoliko tudi nase, ako je končal enkrat glavne za življenje začrtane naloge. Iz vseh teh razmišljanj za bodočnost se mu je smehljala nedolžna, nad vse ljubljena Barbka, ki je zaslužila za vztrajno ljubezen nekaj več nego slabo ime »ljubica roparskega glavarja« in potikanje ter skrivanje po šumah. Barbka mu je že bila razodela pred par meseci, da ve, na koga je navezala in komu je popolnoma zaupala svoje dekliško srce. Polutnikova Lenka jej je siknila pred cerkvijo v uho, da je »ravbarjeva«. Kljub temu groznemu razodetju ga ne more pustiti in mu bo sledila, kamorkoli bo hotel. Oče še ni bil zvedel strašne novice in je sprejemal bodočega zeta pri vsakem obisku

črešnjev štrukelj, črešnjev kolač, črešnje kot kompot in črešnjev sok.

Črešnjev štrukelj. Vgneti in raztegni prav tanko testo za štrukelj. Potresi nanj na masti, maslu ali pol masti ali pol masla, zarumenele krušne drobtine, od pecljev in koščic očiščene sočne črešnje in sladkorja po okusu, zavij in speci v z mastjo namazani kostroli v srednjetroči pečici.

Črešnjev kolač. Mešaj 14 dek surovega masla z metlico za sneg ali s kuhalično tako dolgo, da postane penasto. Dodaj 14 dek stolčenega sladkorja in mešaj par minut, da se sladkor v maslu raztopi. Primešaj zaporedno štiri jajca in konečno 21 dek moka. V moko pa najprej zmešaj eno žličko pecilnega praška (Oetkerjev pecilni prašek se dobi v vsaki špecarijski trgovini in stane en zavojček en dinar). Vesto stres v z mastjo namazan in z moko obsut pločevinast model za torte ali v navadno emajlirano kostrolo, površ testa nadevaj na gosto sočnih od pecljev in lahko tudi koščic očiščenih črešenj ter speci v srednje vroči pečici dober pol ure.

Cene in sejmska poročila.

Na mariborski trg v soboto 20. junija so pripeljali špeharji 27 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 14—18, špeh 14 Din. Kmetje so pripeljali 4 voze krompirja po 1.50 do 2, čebula 4—6, ena glava zelja 1—6, kumarca 2—8 Din. Pšenica 2, ječmen 1.50, oves 1.50, koruza 1.50, ajda 1.50, proso 2, fižol 2—2.50 fižol v stročju 8—12, grah 5—6 Din. Kokoš 30 do 45, piščanci 25—60, raca 15—25, gos 30—40, kozliček 40—50. Seno (25 voz) 50.70, škop 1.—1.50 Česen 18, kisló zelje 5, repa 2. Buče komad 4 do 5, gobe 1—2, maslo 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 36—40, jajca 0.75, med 12—20.

Mariborski svinjski sejem dne 19. 6. 1931. Pripeljanih je bilo 194 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 50 do 85 Din, 7—9 tednov 95 do 130 Din, 3—4 mesece 160 do 250 Din, 5—7 mecesev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev 450 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 850 Din, 1 kg žive teže 7—8 Din, 1 kg

mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 170 svinj.

Novejše.

ROMANJE NA BREZJE priredi tudi letos kakor vsako leto Prosvetna zveza v Mariboru — začetku meseca avgusta kakor vsako leto. Podrobnejši program in navodilo bomo vsem župnim uradom v kratkem poslali. Prosvetna zveza.

Duhovniške spremembe: Nastavljeni so: Korban Franc kot kaplan v Sevnico ob Savi; Juranovič Alojz kot drugi kaplan v Hoče; Lamprecht Jožef kot kaplan k Sv. Trojici v Halozah; Modrinjak Franc kot kaplan v Ruše; Pušnjak Rupert za kaplana k Sv. Barbari v Halozah; Schöndorfer za drugega kaplana v Ljutomer; Šmon Franc za kaplana k Sv. Vidu pri Ptujju, Vojkovič Jožef za kaplana k Sv. Rupertu v Slov. gor. Prestavljeni so bili: Krajnc Jože od Sv. Trojice v Halozah za kaplana k Mali Nedelji; Lesjak Karl iz Sevnice ob Savi za kaplana v Trbovlje; Petrovič Jože iz Hoč za kaplana v Majšberg; Krušič Janez iz Majšberga za kaplana k Sv. Marku niže Ptujja; Pušnjak Bogomir je nastavljen za kaplana v Marenberg; Munda Matija, postavljen za prvega kaplana v Ljutomer in Pajtler Alojzij iz Ljutomera za kaplana v Hoče.

Bolgarski volitve. Volitve v bolgarsko sobranje, ki so se vršile v nedeljo 21. junija, so vlado nepričakovano porazile. Opozicija je zmagala s 661 tisoč glasov proti 372 tisoč glasov za vlado Ljapčeva. Opozicija dobi 150 poslancev, vladna skupina le 70.

Strela je ubila v Kamniku v nedeljo mlada zaročenca Rudolfa Valjevec in Ivanko Belantič, ko sta vedrila pod kotanjem. Namenjena sta bila na postajo, da sprejmeta mater ponesrečene.

Požar. V nedeljo 21. junija so začeli goreti na Gorjancih pri Novem mestu lesni odpadki Šiškovke žage. V objemu plamenov je bilo 100 vagonov lesnih

odpadkov in cenijo škodo na 200.000 dinarjev.

Sv. Trojica v Slov. gor. Tukajšnje Podravske čebelarstvo ima dne 28. t. m. ob 2. uri popoldne v šoli čebelarstvo predavanje.

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Proslava slovenskih apostolov na Donački gori in v Rogaški Slatini 4. in 5. julija. Odhod s slatinskega kolodvora po prihodu vlaka ob 17.41 na Donačko goro, kjer fantje zakurijo mogočen kres.

Črešnjevce pri Slov. Bistrici. Loterijski odbor Prosvetnega društva vljudno naznanja vsem bratskim društvom, kakor tudi lastnikom naših srečk, da se je žrebanje prelozilo za nekaj časa.

Razbor pri Slovenjgradcu. Kakor vsako leto se bo tudi letos na dan sv. Petra, 29. t. m. vršila služba božja na gori Sv. Uršule.

NA GORO OLJKO!

V nedeljo, 28. junija, dekleta na svoj tabor na Gori Oljki! Proslavile boste jubilej Marijinega češčenja — 1500 letnico efskega cerkvenega zbora — ter obenem prejele bodrilo in pobudo za krščansko prosvetno delo. Prva sv. maša bo to nedeljo, 28. junija, na Oljki ob 7. uri. Ob 10. uri bo cerkveni govor preč. gosp.

Prodaja (licitacija) pohištva 26. in 27. t. m.: več postelj, 8 omar, 10 miz, 12 stolov, 3 kredence, perilo, obleke. Orožnova ulica 1. 1025

Občni zbor hranilnice in posojilnice v Št. Ilju v Slov. gor. r. z. z n. z. se vrši na praznik 29. junija 1931 ob 8. uri dopoldne v Slovenskem domu. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru; 2. poročilo načelnstva in nadzorstva; 3. odobritev računskega zaključka za leto 1930.; 4. Čitanje revizijskega poročila; 5. skučajnosti. Ako bi ta občni zbor v navedenem času ne bil sklepčen, se čez pol ure vrši drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. 1026

odprtih rok. Ako je še hotel imeti od življenja kaj bolj mirnega ter poštenega in če se je hotel izkazati Barbki količkaj hvaležnega za prekomajno ljubezen, je moral proč od dosedanje tovaršije, proč iz tega gozdnega kraljestva v kraje, kamor še ni prodril glas o njegovi žalostni slavi. Odločil se je za Ameriko pod izmišljenim imenom. Najprej se bo peljal čez morje sam. Ko bo stal enkrat v novem svetu na trdnejših denarnih tleh, mu bo sledila tudi Barbka. Pobeg se je moral zgoditi po možnosti naglo. Glavar bo okreval primeroma hitro in takoj mu bo naščuval na vrat preganjalce. Za potovanje v daljnji svet preko morja je bilo treba denarja in to še nekaj več nego samo za pot. Je že posedal nekaj prihrankov, vendar so bili po njegovem mnenju prepričani, da bi začel po izstopu iz ladje kak posel na lastno roko. V teh krajih je bilo treba še nagrabiti v naglici suhega denarja, da ne bo priberačil v ameriške prilike. Koga se je še hotel lotiti z nasilno pestjo, da bi se sploh bilo vredno podati na zadnje tolovajske pohode? Pri duhovščini se je opeknel v vsakem oziru. Gradovi so bili

preveč varno zapahnjeni na strminah in površ v noči skrbno in dovoljno zastraženi. Ostali so mu še trgovci, katerih še doslej ni bil obiskal, ker je bil navezan na družbo vasi in trgov. Ob slovesu je moral prekiniti z vsem, torej tudi z boljšo tovaršijo, katero je itak samo farbal in vodil za nos. Nad trgovce! se je glasilo njegovo zadnje tolovajsko geslo.

Guzaj je bil mož naglih načrtov in še hitrejšje izvršitve. Ko je vse premislil, kaj hoče in kaj bo storil v bližnji bodočnosti, se je zmotil iz gnezda na Košanci in se odpeljal po železnici v Zagreb. Hrvatom se niti sanjalo ni o kakem kranjskem roparskem poglavarju, imeli so sami dovolj opravka z lastnimi nevarnimi ptički, radi tega je bil med njimi povsem varen. Poizvedel je za izseljeniško družbo, ki je posredovala nabavo potnega lista in vsega potrebnega za na pot iz Avstrije v Ameriko. Tedaj preselitev iz Evrope preko Oceana ni bila nič kaj težavna, Združene ameriške države se niso branile priseljencev iz starega sveta. Povrh je še dobro plačal, kmalu je imel zasiguranje potnega lista in vseh ostalih

Vrtnarski vajenec, krščanskih staršev, se bo sprejel. Hrana in stanovanje v hiši. F. Urbanek, Kralj Matjaževa 7. 1008

Sveta mati Ana.

Molitvenik za žene in matere.

Cene: 32, 33, 34, 35, 52 Din.

Razlika cene je v vezavah knjige. Cenejšje so za vsakdanjo uporabo, dražje pa za darovanje mladim ženam, in še zlasti nevestam, za katere je najdragocenejšje še komaj dobro dovolj! Za naročbe se priporoča:

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR

kanonika ČASLA, škofijskega voditelja Marijinih družb. Po pridigi je sv. maša in nato zunaj cerkve prosvetno zborovanje, na katerem govori dr. JOS. HOHNJEC. Spovedovalo se bo v soboto zvečer in v nedeljo zjutraj. Dekleta, pridite v najobilnejšem številu! Poagitirajte med seboj, da bo udeležba čim največja!

DEKLIŠKI TABOR PRI SV. TROJICI V SLOV. GOR.

Ta tabor se vrši drugo nedeljo v mesecu juliju, 12. julija. Ob 10. uri je pridiga, ki jo bo imel preč. g. kanonik ČASL, škofijski voditelj Marijinih družb. Po sv. maši bo zunaj cerkve dekliško zborovanje, na katerem bo kot zastopnik Prosvetne zveze govoril dr. JOS. HOHNJEC. Dekleta, poskrbite, da bo ta proslava 1500 letnice efskega cerkvenega zbora sijajna! Po vseh krajih skrbno pripravite ta shodi!

Kršćanska ženska zveza v Mariboru priredi romanje k Sv. Trojici v Slov. gor. 19. julija in ne 12. jul. Prijave do 5. julija.

Sv. Anton v Slov. goricah. Gradbeni odbor Društvenega doma pri Sv. Antonu v Slov. gor. izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo načelnstvu in nadzorstvu naše domače Hranilnice in posojilnice za blagodušno podporo, ki nam jo je ta naša največja dobrotnica Društvenega doma naklonila. Osobito se še zahvaljujemo načelniku g. Jakobu Rojs, katerega plemenito srce tako gorko bije za blagor prosvete našega ljudstva. Prisrčen Bog plačaj! — Tajnik Gradbenega odbora.

Sv. Trojica v Slov. gor. Kat. izobraževalno društvo priredi v nedeljo 28. junija in ponedeljek na praznik sv. Petra in Pavla, dne 29. junija ob 15. uri v samostanski dvorani gledališko predstavo: »Žrtev spovedne molčečnosti.« Vsi vljudno vabljeni!

Guštajn. Velika prireditve se vrši v Guštajnu v nedeljo dne 5. julija t. l., ko obhaja Katoliško prosvetno društvo svojo 20letnico ustanovitve. Na sporedu je poleg slavnostnega govora, petja in srečolova tudi pretresljiva igra v osmih slikah »Miklova Zala«. Prireditve se vrši na Petračevem vrtu v Guštajnu ob 3. uri popoldne. V slučaju slabega vre-

mena se ista preloži. Sosedna društva prosimo, da tega dne ne prirejajo svojih prireditev. Vabimo vse domačine in sosede, da se prireditve gotovo udeležite, da s tem pokažete da znate ceniti prosvetno delo naših prosvetnih društev. Zveze z vlaki so ugodne.

*

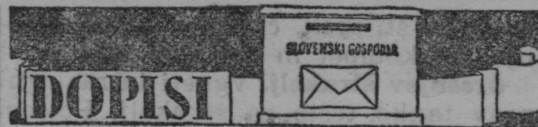
Prvi zločin s pomočjo izžarevanja radija.

Alice Nikolson, vdova po bogatem njujorškem trgovcu, stara 72 let, je imela eno strast: brezmejno je ljubila papagaje. Stanovala je v samotni vili in njena družba je obstajala iz 40 papagajev. Od mnogoštevilnih sorodnikov je priznavala starka le dva nečaka: Ralfa Riverja in njegovega brata. Mladi Ralf je bil navaden potepuh ter kvartopirec. Po cele noči se je potikal po igralskih prostorih Newyorka in je bil vedno suh na žepu. Pač pa je znal izrabiti tetino slabo stran. Nekoč je podaril starki par prav redkih papagajev. Vdova Nikolson je bila tega daru tolikanj vesela, da je sklenila, da bo zapustila celo svoje premoženje — lahkomišelnemu nečaku. Nekaj dni za tem se je podala z Ralfom k notarju, in je spremenila svoj prejšnji testament v toliko, da je razdedila druge dediče v Ralfovo korist.

Kmalu nato je stara gospa obolela ter umrla. Ko je postala njena oporoka znana policiji, je padel sum umora na Ralfa Riverja. Vdovino mrtvo truplo so preiskali. Zdravniki so dognali, da je umrla starka na posledicah zasrpanjenja s pomočjo radija. Uvedena preiskava je dokazala, da je kupil Ralf v kemični tovarni radij vsebujoče sestavine. S tekočino je prepojil posteljnino svoje tete. Radi izžarevanja radijevih žarkov v telo gospe je ta obolela ter umrla.

Umor s pomočjo radija je z zgodovinski zločinov prvi.

*

Kamnica. V nepozabnem spominu nam ostane letošnji praznik sv. Alojzija. Že na predvečer so nam oznanjali zvonovi in slovesne večernice pomenljive slovesnosti drugega dne. Na vsežgodaj 4. pobinkoštne nedelje se je z verniki napolnila naša okusno ozaljšana blizu tisoč let stara cerkev sv. Marjina. V slovesnem sprevedu našega vrlega učiteljsva pestra četa prvoobhajancev, da prisostvuje službi božji, poslušala mladeniško navduševalni nagovor gosp. prof. msgr. Vrežeta iz Maribora in sprejme svojega najboljšega Prijatelja prvokrat v svoja mlada srca. Svetega veselja so se solzili dobri starši ob vzornem redu cele slovesnosti in vidni sreči njihovih ljubljencev, ki so po končanem svetem opravilu bili obdarovani z lepimi spominki, gostoljubno pogoščeni v župnišču in nato še v dveh skupinah slikani. Trajni spomin te lepe slovesnosti ostane naša nova monštranca, ki si jo je naša cerkev z izdatno pomočjo našega gosp. župnika Božičeka in familij Hiter-Rišner nabavila pri g. Tratniku v Mariboru. — Popoldne istega dne pa so članice Marijine družbe svoje sestre in tovarišice iz stolne župnije pri poslopju čč. šolskih sester nadvse dostojno sprejele in prisrčno pozdravile ter v cerkev spremile, kjer so imele skupen nauk in slovesne večernice. Za sklep so ponovili marljivi člani našega prosvetnega društva prelepo izvirno igro »Sv. Cecilija« v svojem novem domu, ki se je tokrat ponosno pokazal v svojem cvetju in zelenju ter z ravnokar dovršeno novo železno ograjo. Res lepo napredujemo.

Kotije v Mežiški dolini. V ponedeljek, dne 15. t. m. je prišlo nad naš kraj strašno neurje, kakoršnjega ljudje ne pomnijo. Ob pol 2. uri popoldne je po hudi separici med silnim viharjem, bliskom in gromom začelo liti s tako silo, kakor da so se otvorile vse zatvornice neba. Sicer nedolžni potoki kakor Suha so se v hipu izpremenili v besne hudournike, ki so prigrmeli izpod Urške gore, ruvali drevesa, odnašali zemljo ter so svoje umazane valove razširili na vrtove, travnike in njive in jih zasuli s peskom in gramozom. Udiral je

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge poučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE,
Maribor, Slomškov trg 20.

potrebščin. Dokler ni uredil vsega, je šetal po zagrebških ulicah, se zabaval po krčmah, kavarnah ter v gledišču in si priznal, da je svet vendar le lep, ako ga lahko uživa človek brez neprestano strašeče zavesti, zdaj pa zdaj te bo kedo popadel za vrat, uklenil ter odgnal na odgovor, kjer te bodo obesili. Po Zagrebu je razmetal precej denarja, opravil dobro in se vrnil h Barbki z obilnimi darili.

Zvečer jej je razlagal na klopi pred mlinom, kaj je sklenil, kar se mu mora posrečiti, da bosta srečna ter pričela novo življenje eden za drugega in za vedno združena. Pri razkladanju lepih in vse dobro obetajočih načrtov za bodočnost se mu je naslonila dobra deklina na prsa in zrla vanj kakor v na pol boga. Verjela mu je, zaupala vanj in mu obljubila, da bo storila vse, kar je njegova želja, da bo le enkrat drugače in da ne bo več ravbarjeval! Tukaj se itak ne moreta poročiti in torej le proč, čim dalje proč, kjer bosta živela novo, srečno ter pošteno življenje. Kaj bo s starim očetom Andrejem po njunem odhodu, kako bo slovo od ljubega doma iz te tihe mirne

Bistriške grabe in dolinice, o tem nista nič govorila, to bo prišlo vse samo od sebe.

Ukal bi bil to noč Guzaj od razposajene radosti, tako je bil vesel, ko se je vračal od dekleta, ki je potrdila vse njegove sklepe in mu šla brez oklevanja v objem sreče v — rajsko bodočnost! Odhod v Ameriko v zavesti, da mu bo sledila kmalu še Barbka, je bil po Guzajevem mnenju najlepši zaključek njegovih dosedanjih osvet in borb za reveže in dosego pravice.

Še nekemu je moral razodeti, da bo krenil na pravo pot in to je bila njegova nesrečna mati. Stara je že bila reva, onemogla, sključena ter vedno objokanega obraza radi gorja ter sramote, katerega jej je nakopal baš on nevredni sin dobre slovenske matere. Že dolgo je ni bil videl, ker je bila oblegana od žandarjev in njemu sovražnih domačinov. Celo njena pot v cerkev na Ponikvo, saj v Št. Jurij ni smela radi obče ljudske nevolje, je bila spremljana od prebrisklih opazk: »Glejte jo, ravbarjevo mater!«

(Dalle sledi.)

voda tudi v kleti, hiše in hleve in so ponekod le s težavo rešili živino, odnesla pa je voda več piščetov in kokoši. Razdrila in odnesla je voda skoraj vse mostove, raztrgala jezove, porušila in zasula več mlinov. Ceste so od divjih valov vse izprane in razkopane, ponekod izpremenjene v prave jarke. Škoda je ogromna in v sedanjih hudih časih za ljudstvo tembolj občutna, ko denarja ni nikjer dobiti, les in živina nimata cene, polja kažejo tudi bolj slabo, ozimno žito je redko, rž so morali nekateri celo podorati. Zato je pomoč nujno potrebna. Udarila je tudi strela v skedenj pri po domače Pernatu, pa se je domačim posrečilo ogenj še podušiti. V velikem strahu so bili šolarški otroci, ki so se nahajali v šoli in so bili odrezani od doma. Čakati so morali, dokler niso proti večeru, ko so vode že nekoliko upadle, prišli po nje njihov starši ter so jih kot nekdanj sv. Krištof na svojih ramah znosili čez vodo.

Slovenjgradec. Te dni je v krogu svojih prijateljev obhajal 50letnico svojega rojstva g. Franc Lobe, posestnik, lončarski mojster, star slovenjgraški meščan in vzgledni gospodarski delavec. Jubilant je bil rojen dne 14. junija 1881 v Slovenjgradcu. Istočasno s svojim 50letnim rojstnim jubilejem je obhajal tudi še drugi jubilej in sicer je tega leta, ko se je rodil naš jubilant, njegov oče otvoril svojo pečarsko in lončarsko obrt, katero še danes spretno in umno vodi naš jubilant. G. Lobe se zraven svoje obrti peča tudi mnogo s kmetijskim gospodarstvom ter se ga prišteva med najboljše, nesebične, idealne in nepriestranske gospodarske delavce. Član je vseh kmetijskih organizacij, predsednik pašniškega odseka sreskega kmetijskega odbora ter zelo delaven načelnik živinorejske zadruga. Vsled svoje delavnosti je znan daleč okrog in ne samo po vsem slovenjgraškem okraju, ga temveč pozna tudi vsa Mežiška in Dravska dolina od Črne pa tja dol do Maribora in Celja. Jubilantu g. Lobeju k njegovemu jubileju najiskrenejše častitamo in želimo, da bi v popolnem zdravju, sreči in gospodarski živahnosti obhajal še drugo 50letnico v prid našega kmetijstva in planinskega gospodarstva!

Sv. Križ nad Mariborom. Vsled raznih v zadnjem času nastalih zaprek, se otvoritev vodovoda preloži na poznejši čas.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Naši šolarji V. razreda so napravili izlet na Mariborski otok. Za deco je bil to dan radosti in obenem nazorno sredstvo za spoznavanje lepote naših krajev. Prijeten in poučen dan jim je predvsem omogočil tukajšnji trgovec g. Franc Šnuderl, ki jih je peljal brezplačno tja in nazaj. Tudi lansko leto jih je vozil brezplačno v Maribor, za izlet v Rogaško Slatino pa jim je daroval 100 Din. Za velikodušnost najprisrčnejša hvala. C.

Sv. Jakob v Slov. gor. Sedaj Vas pa, gospod urednik, prosim, da date malo prostora za poročilo o našem delu in življenju. Najprej se hočemo pobahati, da smo silno napredovali v številu naročnikov »Slov. Gospodarja«. Ako ne verujete, pa idite gledat v upravo in videli boste, da smo na prvem mestu v naši dekaniji, kakor tudi na prvem, kar se tiče Mohorjevih naročnikov. Gospoda urednika Mohorjevih knjig F. S. Finžgarja smo se posebej spomnili letos in prav imenitno predstavljali igro »Divji lovec«. Dvorana polna, igralci na svojem mestu. Mislim, da smo nekatere vloge dali boljše kakor v sami Ljubljani. — Zadnji naš imenitni dan pa je bil v nedeljo dne 7. junija, ko je nam prevzvišeni gospod knezoškof posvetil naš novi veliki zvon. To je bilo radosti in

veselja in lepote. Sedaj pa že zopet vsi tičimo v vinogradih in upamo na novi pridelek, da bo enak znanemu enaindvajsetku, samo to je strašno gorje, da cene ne bodo enake. Nazadnje Vas pa, gospod urednik, povabimo na kak šentjakovski bušlšank, po slovensko vinočoč. Imamo jih več kakor preveč. Govori se (danes še sicer ni gotovo), da Mariborčani mislijo celo z aeroplanom priti — morebiti bi pirsedli tudi Vi, gospod urednik, saj se menda kot star borilec iz svetovne vojne ne bojite, spustiti se v zrak!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Naš pogorelec Anton Stajnko, posestnik v Ihovi, je z veliko hvaležnostjo sprejel 1000 Din od uprave našega lista kot letoletni naročnik. Ker nikdo ne ve, kdaj ga nesreča zadene, vsak naročnik stori prav, da ima za slučaj požara to podporo zagotovljeno. Lani jo je prejel Jožef Elbl, posestnik v Oseku. — Zemeljska dela na novi cesti se pridno dovršujejo. Sedaj postavljajo opornike dveh mostov čez Ščavnico. Naredili bodo najprej začasen most, da si bodo posestniki lahko prepeljali krmo in pridelke, na to sledi betonski most. — Na Telovo smo ob veliki udeležbi ljudstva spremili k zadnjemu počitku 29letno kmetisko hčer Matildo Kavčič iz Ihove kot žrtev neizprosne jetike. 14 mesecev je bila že pri usmiljenkah, meseca marca bi bila preoblečena, toda radi boleznij je ob Božiču prišla na svoj dom. Njena srčna želja se ji ni izpolnila. Iz nagrobnice g. župnika pomnemo, da je bila rajnica vedno pridna hčerka svojih staršev, pa tudi zvesta Marijina družbenica. Skoraj 10 let je bila predsednica Orliškem krožku, je mnogokrat predavala na shodih deklishe zveze in je mnoga leta izvrstno sodelovala pri naših predstavah. Bila je vzor resnobne, plemenite, narondo zavedne pa tudi globokoverne mladenke. Kot dolgoletni pevki ji je pevski zbor zapel v slovo dve ganljivi žalostinki. V Bogu sedaj srečna počivaj v miru, nepozabna Matilda! — V nedeljo dne 7. junija smo šli popoldne po večernicah v veliki procesiji iz župnijske cerkve v trikraljevsko romarsko cerkev, kjer je po primernem nagovoru domači g. župnik slovesno blagoslovil nova kipa sv. Marjete Marije Alakok in sv. Terezije Deteta Jezusa, ki lepo krasita veličastni stranski oltar božjega Srca Jezusovega. Kipa sta lepo delo mojstra Ivana Sojča v Mariboru. — Letošnja suša je mnogo škodovala našim travnikom, kar ne bo v prid itak nizkim živinskim cenam. Sadjia letos pri nas ne bo, zato že sedaj hudo čutimo splošno gospodarsko krizo.

Fram. V nedeljo dne 14. t. m. sta se poročila Simon Ledinek iz Planice in Rozika Potočnik iz Loke, oba iz uglednih družin. Naše iskrene častitke!

Zgornja Polskava. Pri nas je priredil cerkveni pevski zbor velik pevski koncert pod vodstvom mladega neumornega organista g. Ivana Bolko. Ponosni smo na naš pevski zbor, da kaj takega zmore. Poročila se je ugledna mladenka in dolgoletna cerkvena pevka soprastantinja solistinja Albina Draškovič s soproštanom in krščanskim mladeničem, posestnikom in mlinarjem Antonom Kopše. Da bi bila srečna, je želja vseh!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V soboto dne 13. t. m. zvečer proti polnoči je v Apačah ob gmajni ogenj objel vse objekte dveh sosedov, ki sta oba tačas v južni Ameriki, Turka in Zajška. V nedeljo popoldne so bila pa v trenutku v plamenih poslopja dveh sosedov ob drugi strani vasi, na Ograji: Turka p. d. Brenta, in Valentana Jerneja. Ker je bilo tu vse leseno in s slamo krito, je bila vsaka po-

moč izključena. Komaj da so se pri obek žarih rešili ljudje in živina. Na Ograji je bila še posebna sreča, da je bil miren dan brez vetra, kajti sicer bi bila cela Ograja, torej polovica vasi, postala žrtev plamenov. Da bi nam bilo prizanešeno z nadaljnimi ognjenimi obiski!

Apaae na Dravskem polju. V soboto zvečer, ko ljudstvo počiva utrujeno od naporenega dela, ki ga opravlja cel teden, je nastal požar v spodnjem delu vasi pri pos. Tereziji Zajšek. Ogenj je objel z vso naglico gospodarsko poslopje, ki ga je uničil popolnoma. Nato se je vnela hiša pos. Lucije Vuk, kjer je požar uničil hišo in gospodarsko poslopje. Prva zahvala gre domačim fantom, ki so bili običajno pokonci in so požar pravi čas opazili in še pravočasno rešili marsikako stvar. Drugi dan je bila nedelja. Ljudje so se strahoma povpraševali o nesreči, ki se je zgodila ponoči. A to še ni zadostovalo. Zopet je nastal požar na drugem koncu vasi (Ograji) pri kmetu Jožefu Turk, ki je takoj objel tudi hišo in gospodarsko poslopje Jerneja Valentana. Vsled hude vročine in groznega ognja je bila rešitev nemogoča. Hvala Bogu, da ni bilo vetra, kajti v nevarnosti je bila vsa vas.

Ptujska gora. Malokedaj se sliši kaj iz našega kraja, pa vendar imamo zmiraž nekaj novega. Zapustil nas je za vedno naš znani Toplakov Franček in se preselil v večnost, po mučni, dveletni boleznij. Nismo še videli tako voljno in potrpežljivo prenašati bolezen, kakor je on. Bil je priljubljen, povsod poznan in priden delavec, ni kratil časa, ampak se trudil od zore do mraka za svoj obstanek. Tako je tudi pokazal njegov pogreb, s kakšno ljubeznijo smo ga položili k večnemu počitku. Njegove zadnje besede so bile: »Matil Matil!« Tako je klical svoji ženi. Mi ti pa kličemo: Franček, z Bogom! Na svidenje!»

Lastomercl pri Gornji Radgoni. Hud udarec je zadel ugledno hišo Martina Rožkarja, ozir. njegovega sina Antona. Dne 26. januarja t. l. je umrla Katarina, žena posojilniškega odbornika in dosmrtnega uda Mohorjeve družbe, g. Martina Rožkarja, ki je svoje obširno posestvo izročil leta 1922 svojemu sinu Antonu. V srečnem zakonu je ta živel s svojo podjetno ženo Antonijo, rojeno Ploj. Največje veselje ji je bil zdrav sinko, mali Tonček, ki pač še v svoji otroški nedolžnosti ni razumel, kaj so storili resni možje, ki so v nedeljo dne 14. junija odnesli njegovo mamico, zaprto v majhno hišico nekam proč od doma. . . Vsa občina sočustvuje z ugledno hišo, kar se je posebno pokazalo ob dnevu pogreba blagopokojne, ki jo je Bog rešil težav in trpljenja in jo za njeno vernost poplačal z neminljivo srečo. Naj počiva v miru!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Minulo nedeljo, dne 14. t. m. smo Jurjevčani posebno slovesno obhajali. Naši mali so med drugo sv. mašo pristopili prvič k mizi Gospodovi. Naš č. gosp. kaplan Franc Satler pa je praznoval ta dan desetletnico službovanja v tukajšnji župniji. H temu izrednemu dogodku so mu vsa naša društva in obe šoli izrekli prisrčne častitke. Gospod slavljenec ni bil le samo goreč dušni pastir v cerkvi, nego tudi izven nje v vseh naših društvih neumoren delavec kot tajnik Bralnega društva, duhovni voditelj Fantovskega krožka in režiser naših igralcev. Njegovo vstrajno delo se posebno vidi na našem odru, ki je po njegovi zaslugi sedaj izvrstno opremljen. In povsod drugod je bil on vodnik v besedi in dejanju, pri tem pa skromen in tih, ne želeč hvale in časti. Popoldne po večernicah pa je v domači cerkvi sklenila zakonsko

zvezo pridna mladenka Frančiška Hurja iz ugledne kmetske hiše na Jamni z dobrim mladeničem Antonom Štelcar, posestnikom v Vidmu.

Leskovec. Pretekli petek dne 12. junija je bil pri nas kritičen dan. Celi dan je bila prav neznosna soparica. Okoli 7. ure zvečer se je zoblacilo, vlija se je ploha, parkrat je močno zagrmelo in že je bilo v ognju gospodarsko poslopje uglednega posestnika Janeza Merca v Repišcah. Domači so komaj rešili živino. Drugo je vse zgorelo: vozovi, stiskalnica, vitlo, zrnje in razni gospodarski stroji. Škoda velika, zavarovalnina neznatna. Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod! — Isti večer je v Mali Varnici zatisnil trudne oči dolgoletni cerkveni ključar Andrej Šmigoc. Bil je razumen gospodar. Lahko bi obhajal razne jubileje: kot ključar srebrni jubilej, že leta 1925 zlato poroko, dne 30. 10. t. l. 80letnico. V svoji skromnosti je vse to opustil. Naj mu Gospod da odnajati najbolj veseli in večni jubilej v nebesih! — Siromaštvu v Halozah je veliko. Boben poje žalostno, ljudstvo pa strada. Kje so pastirji ljudstva . . .

Babinci. V nedeljo dne 16. avgusta se vrši blagoslovitev nove motorne brizgalne. Po blagoslovitvi vaje z motoriko. Ob 2. uri popoldne se vrši velika javna tombola s krasnimi dobitki. Po tomboli veselica. Naprošajo se vsa cenjena društva v okolišju, da ne prirejajo nobenih prireditev in naprošajo se vsa društva da se v čim večjem številu udeležijo. Prireditve bo pri znanem posestniku Francu Slaciču.

Ormož. Pri nas so prišle v modo rdeče hiše. V taki rdeči hiši blizu cerkve je Alatič Franjo odprl zastopstvo gospodarskih in šivalnih strojev. — Ris se je spremenil v leoparda pri g. Dogša Antonu, ki je preje izdeloval Ris-milo, zdaj pa bo v novi stavbi, ki si jo je postavil blizu Ormoža, izdeloval Leopard-milo. Želimo podjetnemu možu-domačinu, uspeha. — Mestna občina gradi velik bazen, ki bo vseboval nad 110 m³ vode, ki bo služila za škropljenje cest in v slučajih požara. Pri izkopavanju se je pripetila nezgoda, da se je na eni strani sesula stena in je skoro pol zemlje padlo nazaj v jamo. Vzrok, ker niso zemlje sproti odvažali. — Naša opekarna ima tudi svojo krizo, je opeke dosti, a odjemalcev malo. Škodo bodo občutili tudi ubogi delavci, če ne bo več dela kot preje.

Trbonje. V nedeljo, dne 14. junija smo pri nas obhajali lepo nedeljo. Bilo je lepo in veselo, mnogo ljudi je prišlo tudi iz sosednih župnij. Pri procesiji je igrala domača priznana godba, slovesno pridigo pa je imel g. župnik Trinkaus iz Pameč, ki slovi po svojih pridigah daleč naokoli. — Kakor navadno ob lepih nedeljah, tudi tukaj ni bilo brez nesreče. Zvečer istega dne je pri posestniku, po domače Gornji Perje neki ponočni tič, ki ni iz domače fare trkal na okno sobe, kjer spi domača hčerka. Ko oče zasliši trkanje, se oglasi in pogleda skozi okno v noč, kdo bi bil. V tem trenutku pa ga nekdo udari tako močno s polenom črez glavo, da mu je ves obraz presekal in mu izbil en zob. Mož je bil namah ves v krvi, padel v nezavest, drugi dan pa so ga morali peljati k zdravniku. Ko je zjutraj pri procesiji nosil nebo, si dobri krščanski oče pač ni mislil, da ga bo zvečer doletela taka nesreča. Vsi imamo z njim globoko sočutje in mu želimo skorajšnje okrevanje.

Kebelj na Pohorju. Treba je, da omenimo moža, ki ima veliko zaslug za blagor občine, kjer že deluje 25 let kot občinski tajnik. To je Stopar Karl, kmet na Keblju. Mož je star

55 let, prava slovenska korenina. Povsod je priljubljen, vsakomur rad pomaga z raznimi nasveti. Največje veselje mu je čitanje katoliških časopisov in knjig. V svoji mladosti je prepotoval Zgornje Avstrijsko, Zgornje Štajersko in Južno Srbijo. Delal je precej časa pri rudarjih in v Oplotnici v stolarni. Dolžnost onemoglih staršev ga je poklicala, da je prevzel kmetijo. Ob jubileju 25 letnega službovanja mu želimo, naj ga še mnogo let Bog ohrani!

Tinje. Z žalostnim srcem se je razšla velika množica, ko smo pokopali našega zlatega očeta Matija Pongračič. Gospod župnik Hafner je v svojem nagrobnem govoru prav poudaril, da je rajni Matija bil mož dela. Že kot mladenič je imel vse vrline, ki dičijo mladega korenjaka. Vojskoval se je proti Pijemontezom kot Radeckijev vojak. Ko je prevzel obširno posestvo, si je poiskal pridno družico Heleno, s katero je živel nad 50 let v srečnem zakonu. Svojim domačim je bil skrbni oče, z lepo besedo in dobrim zgledom je svojim otrokom začrtal pot v življenje. Občanom je bil dober svetovalec, vsakemu je pomagal po svojih močeh, zato so ga izvolili za župana. Koliko se je on trudil za zidanje nove ceste na Tinje s preč. g. župnikom Lenartom, ki je bil takrat na Tinju, je tukaj splošno znano. Za zasluge je bil imenovan za častnega občana. Z veseljem je čital knjige in časopise; ko mu niso več očala zadostovala, je sledil vrstam s povečevalnim steklom. Že od zdavnaj je naročnik knjig Mohorjeve družbe in »Slov. Gospodarja«. Malo je hiš na Pohorju, ki bi se mogle ponašati s toliko in tako lepimi knjigami, kakor se lahko ponaša Pavlnova hiša. Nikdar pijan, vedno trezen in zdrav je dočakal starost 91 let. Naj v miru počiva poštenjak stare korenine!

Sv. Martin na Pohorju. Dne 9. junija t. l. popoldne so se zbrali nad Sv. Martinom in okolico oblaki, ki so oznanjali z bliskom in gromom hudo uro. Med nevihto je udarilo v gospodarsko poslopje g. Martina Ačko, p. d. Gaberca, posestnika in bivšega župana v Smrečnem, in mu obenem ubilo enega vola. Hvala v prvi vrsti delavcem in nastavljenem počitniškega doma kraljice Marije, kateri so bili takoj na mestu pogorišča, nadalje kmetskim fantom in gasilcem od Sv. Martina pod vodstvom Leopolda Vorša, ki so skupno po triurnem gašenju zadušili ogenj, tako da je poslopje le deloma poškodovano. Med gašenjem se je tudi več gasilcev poškodovalo s padci in opeklinami.

Šmartno v Rožni dol. Ob drugi uri 15. t. m. so se začeli zbirati težki oblaki in četrta štiri je začela med dežjem in strašnim vetrom padati toča, ki ni bila nič manjša kot orehi. Uničilo nam je travnike, katere je poplavila voda z blatom. Najbolj prizadeta so bila polja in vinogradi, fižol, kateri se je prav lepo kazal, kakor tudi krompir, koruza in ostalo žito nam je dobesedno potokla. Letos se je kazala pri nas dobra sadna letina. Jabolke so bile polne, da že davno ne tako, tudi po vinogradih, ali toča je neusmiljeno in neprestano pol ure sekala in klestila vse tako, da smo je še drugi dan imeli vse polno. Tako vesel in zadovoljni smo si pripravljali in popravljali stare sode, a sedaj pa jih bomo zopet prazne shranili za par let. Na mnogih krajih je toča pobila kokoši, oziroma koklje s piščeti, veliko jih je odnesla burja neznano kam. Kaj takega še ne pomnijo najstarejši ljudje.

Šmarje pri Jelšah. Usodepolno neurje s točo je zadelo naš trg in okolico v pondeljek dne 15. junija. Okoli 4. ure popoldne so zagrnil črno-sivi oblaki nebo in iz njih se je vsula to-

ča v debelosti kurjega jajca, ki je uničila vse letošnje posevke. Koruza, krompir, fižol, ječmen, pšenica, rž, vse je zbito v zemljo in uničeno, tako da niti semena ne bodo dobili kmetje nazaj. Najžalostnejši pa je pogled po vinogradih. S toliko ljubeznijo in skrbjo negovane gorice nudijo človeku obupen pogled, vse je okleščeno, niti enega grozda ne najdeš več, le prazni količki štrlijo žalostno v zrak. S solzami v očeh hodijo gospodarji med njivami ter vinogradi s težko skrbjo v srcu, kaj bo z trudno, denarja itak ni, sedaj pa je vzela toča še kruh. Najbolj je prizadeta severno-vzhodna stran: Bobovo, Orehek, Dvor, Vrh, Močle, Senovica in pa trg sam. Sv. Roku je še kolikor-toliko prizaneslo. Samo na šoli in sodnji je pobitih okoli 200 šip. Nujno potrebna je javna pomoč in naši gospodarji zaupajo sreskemu načelniku, da bo storil vse potrebne korake, da kolikor mogoče omili in ublaži strašno nesrečo, ki je zadela našo faro.

Belo — Št. Vid. Rad potujem po beli cesti, ki se zvija med lepo obdelanimi polji in z vinsko trto ter bogatimi sadonosniki zasajenimi griči od Mestanj do Celja. Pretresla me je globoka žalost, ko sem se v zadnjem tednu tukaj mudil. Pri Bastevcu na Belem me opozori prijatelj na žalostne razvaline, ki jih je napravil grozni naliv in strahovita toča 15. junija, odtod naprej po celi severni strani obširne šmarske župnije tje gori do Št. Vida. Kazal mi je na Bobovo, Bobovšek, Pristavo, Orehek, Šmiklavž, proti Vodenovem, Vrhu, Močlam, Senovici in Št. Lovrencu in na lastne oči sem se moral prepričati, da je popolnoma uničeno vse upanje na kakoršnokoli žetev all trgatev. Po vinogradih zgleda, kakor bi se šele vzbujala spomlad, sadonosniki so okleščeni, travišča zasuta in žita zbita v tla, tako da še slame ne bo. Grozni stroji so to, ki v teku četrte ure toliko požanjejo in pokosijo, posekajo, steptajo, zmlatijo in sprešajo! Bog se usmili dobrih tukajšnjih prebivalcev in jim nakloni srca dobrih ljudi.

Sv. Lenart nad Laškim. Nedelja, posvečena sv. Cirilu in Metodu, se obhaja pri nas že več let jako slovesno kot lepa nedelja. Letos pa se bo vsa slovesnost povečala radi tega, ker bomo to nedeljo blagoslovili novo zastavo deklške Marijine družbe in novo kapelo na čast presv. Srcu Jezusovemu, katero so postavili njegovi goreči častilci. Vsa opravila bo izvršil preč. g. prelat dr. Matija Slavič. Vabimo na to slovesnost vse od blizu in daleč.

Rajhenburg. V tukajšnji Marijini baziliki bomo v dnevih 30. junija, 1. in 2. julija 1931, obhajali slovesno tridnevno kot vsakoletno obnovo posvetitve slovenskega Lurda. V vseh teh dnevih bodo sveta opravila ob 6. uri zjutraj in ob 10. uri dopoldne, obratno s pridigo. Zvečer ob 7. uri bo pridiga in blagoslov. Dne 1. julija zvečer v mraku bo rimska procesija z lučkami. Zaključili bomo slovesnost v četrtek dne 2. julija, ob 10. uri dopoldne z veličastno procesijo sv. Rešnjega Telesa, sklepno pridigo in pontifikalno sv. mašo, katero bodo darovali mil. g. opat oo. trapistov. Čuj, dragi čitatelj, pridruži se tudi ti častilec Marijinim in pridvi v teh dneh pred dobrotljive oči Dobrotnice sveta v slovenski Lurd. Pridi, bodisi domačin, sosed ali daljni romar, vsi se bližajmo ter potrkajmo na njeno dobro srce in molimo: Pomoč kristjanov! Ozri se na nas! Na svidenje, častilec Marijin, pred lurskim oltarjem!

Meerberck. Izvanredni slučaj smo doživeli Slovenci v Meerbecku. Obiskal nas je preč. g. pater Ludvik Pernišek, salezijanec v Buenos

Aires = Argentinijska, doma iz Jagence v Račeh. Pred 20. leti se je poslovil od svoje sestre Alojzije, ko je stopila v zakonski stan, in se do sedaj nista več videla. Ko se je pripeljal do naše sosedne župnije in daroval prvo sv. mašo na nemških tleh, ga je voditelj te župnije g. Schonhöven spremil k našemu župniku g. Schelingu, kateri ga je s prijaznostjo sprejel in predstavil sestri gospej Sotlar, ka-

tera je prednica Roženvenške bratovščine. Ne da se popisati trenotek videnja po tako dolgih letih. Po 24 dnevni vožnji po morju zelo utrujen, nam je g. pater vendar že marsikaj povedal o misijonskem delovanju v Argentinijski. Ostal je pri nas 5 dni, daroval je sv. mašo v Meerbecku, pri kateri mu je stregel njegov nečak. V nedeljo 14. junija ob 9. uri se je zbralo toliko naših, da je bila cerkev polna. Slu-

bo božjo so povzdignile posebno naše pevke z lepimi Marijinimi pesmimi. To je bil zopet lep dan za naše verne rojake. Od tukaj odpotuje g. pater v staro domovino, v kateri mu želimo veliko lepih in srečnih dni, ob povratku v misijonsko deželo pa veliko božjega blagoslova v vinogradu Gospodovem. — Pošiljamo vsem rojakom prijazne krščanske in narodne pozdrave in Vam kličemo: Bog in narodi!

Za našo deco.

Tone Palčič.

(Dalje.)

Pred zoro je brez ovire prispel v šotor svojega kralja. Ta ni vse noči radi skrbi zatislil očesa. Tone je splezal na stol in klical:

»Gospodar!«

»Kdo me kliče?« je odgovoril kralj, obrnivši se na vse strani, da bi koga videl.

»Jaz, Tone Palčič!«

»Ti, Tone! Kako si smel zapustiti dvor brez mojega dovoljenja? Ali ne veš, Tone, da tistemu, ki ne upošteva mojih naredb, pade glava z ramena?«

»Vem, gospodar. Kriv sem. Ali preden me pogubiš, poslušaj. Sovražnikova vojska šteje dvajset tisoč ljudi. Danes ponoči bo napadla baš ta hrib, na katerem je tvoj šotor. Zdaj pa mi lahko vzameš glavo.«

»Od kod ti vse to veš?«

»Sam sovražni kralj.«

Tonetov kralj je mislil, da je deček zblaznel, pa ni vedel, kaj bi rekel.

Tone ga je seveda lahko prepričal, da je resnico govoril. Povedal je, kako je prav v tem šotoru izvedel, da bi kralj rad doznal, kje hoče sovražnik napasti. Kako je bil potem pri sovražnikovem kralju, kateremu je celo prstan vzela. Ko je Tone pokazal prstan, je kralj takoj vse verjel. Zapovedal je, naj se vojska pripravi na napad. Ker je bila zaseda izborna pripravljena, je bila sovražnikova vojska strahovito pobita in razpršena.

Vidite, tako je kralj izvojeval veliko zmago po Tonetovi zaslugi.

Kralj je Toneta pohvalil pred celo vojsko ter mu je v znak priznanja podelil knežje dostojanstvo.

»Živel knez Tone Palčič!« so zaklicali vojaki. Vsakdo je hotel Toneta videti in mu čestitati. Tonetu pa to ni bilo toliko po volji, ker se je bal, da ne bi prišel tudi tisti general z velikimi brki. Ali kralj ga ni dal nikomur iz rok.

Pri povratku je narod povsod pozdravljal Toneta, ki je bil sedaj zadovoljen, ker je vedel, da je to slavo zaslužil.

Velika bitka, v kateri je Tone Palčič osebno sodeloval.

Kralj je sedaj vzljubil Toneta kakor lastnega sina. Nikamor ni hotel iti brez njega. Nekega dne je deček spremljal na svoji miši kralja na lov. Naenkrat je izza nekega grma skočil velik maček. Skočil je na Toneta, ga je z mišjo vred pograbil in odnesel na neko drevo, da vse vkup požre. Nesrečni Tone niti ni imel časa, da bi izvlekel svoj meč. Nevoščljiv dvorjanik je to videl in bil lahko mačka pregnal, pa se je rajši potuhnil. Sovražil je Toneta, ker mu je zavidal njegovo veliko slavo. Medtem je kralj opazil, da Toneta ni pri njem. Ogleдал se je na vse strani in ko je videl dečka v tako nevarnem položaju, je prestrašeno zakričal: »Oh, Bože moj!«

Čeprav je bil Tone precej ranjen, mu je vendar uspelo, da se je izvlekel izpod mačkovih krempljev. Nato je potegnil meč in se zagnal v žival. Tudi svojo miš je hotel rešiti. In res je moral maček radi čestih vbodljajev z mečem svoj plen izpustiti, ali miš je bila toliko poškodovana, da je mrtva zdrknila z drevesa.

To je bil hud boj in Tonetova sijajna zmaga. Slava je bila tem večja, ker se je boj vršil na drevesu, kjer se je maček kretal sigurno kakor na zemlji. Tone je res zmagal, ali to ga je drago stalo. Radi izgube krvi se ni mogel več držati na drevesu in padel je. Gotovo bi se bil ubil, če bi mu ne bil kralj podstavil svoj klobuk ter ga tako v zraku še prestregel.

Lov je bil takoj prekinjen. Toneta so nezavestnega nesli v dvor. Kljub skrbni negi mu je življenje viselo na niti. Slutil je, da ga bo konec. Najtežje mu je bilo, da bo moral umreti, ne da bi videl svoje starše.

Dobra vila je priskočila Tonetu v pomoč.

Vila ni bila izgubila Toneta iz vida in tudi sedaj je vedela, da je deček v veliki nevarnosti. Rekla si je: »Tokrat ga moram rešiti, ker ni zagazil v nesrečo po lastni krivdi.«

Nato je zapovedala, naj vprežejo v voz tri ptice, da se pelje na dvor. Čez par minut je bila v kraljičini sobi, kjer je Tone ležal.

Velik osel. Zorko: »Oh, mama, kaj sem videl! Joško me je vzela s seboj v mlin in tam sem videl osla, ki je bil tako velik kot naš striček!« — Lizika: »O kaj ne, mama, da Zorko zopet pretirava? Tako velikega osla, kakor je naš striček, sploh ni!«

Učitelj: »Koliko je 7 in 3?« — Mirkec: »13.« — »Ne!« — »15.« — Učitelj: Tudi ne! 7 in 3 je 10.« — Mirkec: »O, kaj še! Dobro vem, da je 5 in 5 — 10, ne pa 7 in 3.«

Če otroci igrajo avtomobil. Jurček je poklical otroke na vasi, da se igrajo avtomobil in je določil: »Jaz se bom peljal, ti bodeš spredaj pihal kot motor, vi štirje boste kolesa in Pepček boš pa zadaj kadil in smrdel!«

Dober spomin. Gospod: »Ti, punčka si torej Bučarjeva. Pri vas sem bil nekoč na obed povabljen.« — Deklica: »O tem naša mama večkrat pripoveduje.« — Gospod: »No in kaj pravi? Kaj ne, da sem s svojimi šalami zabaval prav celo družbo?« — Deklica: »Tone, pač pa pravi, da ste grozno veliko pojedli.«

Vladimir ni bil za noheno rabo. Kjerkoli je bil v službi, so ga kmalu odslovili. Zato se je ponudil v neki trgovini, da bo prvi mesec delal brezplačno, in res je dobil službo. Po preteku enega meseca je Vladimir dejal gospodarju: »Sedaj je mesec ven in kako bo s plačo?« — Koliko pa imate sedaj mesečno?« ga je vprašal. — »Nič,« je odvrnil Vladimir. — »Dobro,« je dejal, »od danes naprej imate svojo plačo podvojevano.«

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake neprilike. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah ter špecerijskih trgovinah. 9

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah. Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Kompanjono do 15.000 Din iščem za deželno dobro idočo trgovino z mešanim blagom. Pisati pod »Trgovina« na upravo lista. 1010

Pekovskega učenca pridnega sprejemem. I. Kozel, pekarna, Ptuj. 1000

Bratnilnica in posojilnica v Novi cerkvi vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši dne 28. junija 1931 ob 8. uri dopoldne v uradnih prostorih v Novi cerkvi s sledečim vspeodom: pregledovanje računskega zaključka, čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, sprememba pravil, nadomestne volitve, čitanje revizijskega poročila in slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor. 1012

V službo sprejemem dekle za hišna in vrtna dela. Ponudbe pod »Zanesljiva« na upravo lista. 1013

Proda se hiša v Laškem. Naslov v upravi lista. 1014

Sreski kmetijski odbor Maribor levi breg. Uradni dnevi sreskega kmetijskega odbora Maribor levi breg se vrše vsako sredo od 9. do 11. ure v prostorih sreskega načelstva, soba 61 2. nadstropje. Ako pride na sredo kak praznik, potem ta dan odpadel. Ob uradnih dnevih bo navzoč načelnik sreskega kmetijskega odbora g. Alojzij Schieker. 1022

Viničar se išče samo z dolgoletnimi spričevali in dobrim obnašanjem, trezen in zanesljiv, za malo posestvo, dva joha trnega zemljišča, dva joha sadovnjaka, štiri delovne moči, pod ugodnimi pogoji. Vprašanja: I. Stauder, Črta 11, p. Slivnica pri Mariboru. 1015

Posestvo, 3 orale, hiša, 2 sobi, 55.000 Din — posestvo, 10 oralov, 2 hiši, vinograd, 120.000 D — pekarna, usnjarna, gostilna na deželi. Posredovalnica Rapid, Maribor, Gosposka ulica 28. 1005

Kuhano kravje maslo, zabelo, jajca, suhe gobe se kupujejo vedno po najvišji dnevni ceni v trgovinah F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Velika izbira raznovrstnega blaga po novih cenah. 1021

Proda se lepo posestvo z vsemi poljskimi pridelki in z živino; sadenosnik je lep in poslopje zidano. Širovnik Martin, Zg. Hajdin, p. Ptuj. 1018

Priložnostni nakup. Motorno kolo »Ariel«, 600 cm, prvovrstno vzdržano, kompletno opremljeno 8500 Din, motorno kolo »BSA«, 500 cm, prvovrstno vzdržano, kompletno z lučjo, 7000 Din. Vprašati je: MOTORS SALES Ltd., Maribor, Frančiškanska ulica 17. 1016

ZA BIRMANCE

Velika izbira klobukov, čevljev ter vseh oblačilnih potrebščin, po solidno — nizkih cenah pri 452

Jakob Lah, Maribor,
Glavni trg 2

Oglejte si izložbe in zalogo!

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu: Fran Repič, sodar v Ljubljani, Trnovo. Nastop takoj. 1023

Krojaški vajenec se vzame z dobrim šolskim spričevalom na hrano in stanovanje: Maribor, Prečna ulica 2. 1003

Vabilo

na

redni letni občni zbor

Posojilnice v Gornji Radgoni, reg. zad. z n. z., kateri se vrši

v nedeljo dne 5. julija 1931 ob 8. uri zjutraj v zadržni dvorani s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1930.
4. Predavanje (predava g. nadervizor Vlado Pušenjak).

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se eno uro kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih zadržnikov (par. 36 zadržnih pravil. — Načelstvo. 1017

Pekovski vajenec se sprejme: pekarna Franc, Maribor, Taborska ulica 16. 1004

Posestva od 2 do 100 oralov prodaja Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30. 1020

Iščem mlin v najem. Ivanuša, Radeče. 1001

Pridno mlado kmečko dekle, 14 do 16 let staro, ki ima otroke rado, se išče kot varuhinja in dvema otrokoma. Piše se naj na naslov: Glavna pošta, Maribor, poštni predal 61. 1002

Zahvala.

Ob priliki našega povratka v Ameriko po francoski liniji z brzoparnikom »Ile de France« si štejem v prijetno dolžnost, zahvaliti se vsem prijateljem in znancem v Lukavcih, ki so nam s svojimi obiski omogočili prijetno bivanje v stari domovini.

Posebno pa se moramo zahvaliti tamburašem, ki so na predvečer našega odhoda pod vodstvom g. Ludvika Klemenčiča s prijetno podoknico omilili težko slovo od domačega kraja.

Najlepša hvala pa gre g. Lojzetu Jelen in njegovim staršem, da so nam vselej z veseljem nudili vse, kar smo potrebovali. Njegovi ljubeznive besede ob slovesu nam bodo ostale vedno v prijetnem spominu.

Tudi našim sorodnikom, ki so nas spremlili do Ljubljane, ter nam nudili prijetno družbo do odhoda vlaka, najlepša hvala!

Še enkrat kličemo vsem: Zbogom in na skorajšnje svidenje! 1019

Družina Marn Jože, Ana, Ana,

Lukavci, p. Križevci pri Ljutomeru.

Inserirajte!

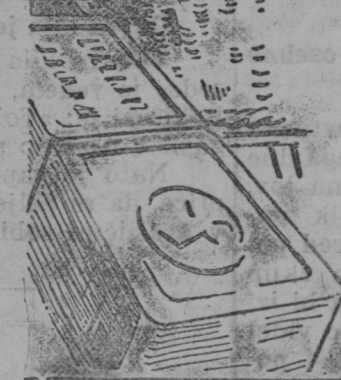

Nekoč pa Zlatica je razjezilo:
sosedino uzrla je perilo —
zakrpano, zamazano, zaprano...
»Soseđa linba, mar še ni vam znano,

kako perilo belo se varuje
in kie se milo Zlatorog kupuje?« —
Soseđa jo poslušala je vneto —
odslej po njenem se ravna nasvetu...

O! zlata Zlatica — glas gre okrog:
nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Vinogradniško posestvo, približno 5½ oralov, arondirano, v Stari gori pri Št. Ilju za prodati. Sestoji iz nekaj nad 1 orala vinograda, 2 orala sadonosnika, 1 orala pašnika, ¼ orala njive. Vpraša se pri g. Swaty, županu v Št. Ilju v Slov. gor. 1006

Gozd v Ceršaku na občinski cesti, približno 3½ orala za prodati. Ena tretina malo dreve, ena tretina srednje in ena tretina staro. Vpraša se pri g. Swaty, županu v Št. Ilju v Slov. gor. 1007

Apno belo lepo iz Zagorja, zmiraj frišno se kupi najcenejše v staroznani trgovini H. Andraschitz, Maribor, Koroška cesta--Vodnikov trg. 870

150 do 300 Din dnevno zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! — Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307. 964

Pozor, kmetje in posestniki! Trboveljski portland-cement, nosilci, železo za beton, betonske cevi, okovi in celi material za zgradbe in opeko kupite najugodnejše v veletrgovini z železnino in gradbenim materialom: H. Andraschitz, Maribor, Vodnikov trg—Koroška cesta. 871

Učenca v trgovino z mešanim blagom, z najmanj 2 razreda meščanske šole sprejemem, Oskrba v hiši. Ponudbe do 30. junija na upravo pod »Učenec«. 998

Blagajna, velikost 4, varna pred ognjem in vlomom se po ceni proda. M. Ilger-jev sin, urar, Maribor, Gosposka ulica 15. 995

2000 Din mesečne plače dam vsakmu, ki hoče moje izdelke prodajati. Pošljite za pojasnilo znamko za odgovor in svoj natančen naslov na: Firma »Pavba«, Ljubljana. Poštni predal 276 970

Obrtna banka podružnica v Ljutomeru centrala v Ljubljani telefon št. 2

daje obrtne in trgovske kredite ter dolgoročna posojila pod ugodnimi pogoji. Izvršuje bančne posle najkulantnejše. Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje kar najugodnejše, vezane vloge pa po dogovoru višje. Kupuje in prodaja državne srečke, valute (dolarje, francoske franke itd.) po najboljši dnevni ceni. 930

Občinski uradi

imajo dandanes mnogo takih poslov, da morajo obvestila, vabila in razne druge tiskovine sami sestavljati in načrtovati. Pa večje občine so si zato že omislile pomnoževalne aparate

„ORMIG“

Ta pomnoževalni aparat dela brez matric, brez barve in pomnožuje zelo enostavno in brzo. Ni treba pisalnega stroja. Lahko se črta in riše ter odtiskuje tudi v več barvah naenkrat.

Pišite po ponudbo na:

TISKARNO SV. CIRILA, MARIBOR.

DENAR

si prihranite. ako kupite sukno za moške obleke, volneno za ženske obleke, platno za vsa kovrstna perilo, svilene rute, srajce, ovratnike, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“

Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192

Oglasi v „Slov. Gospodarju“ imajo najboljši uspeh!

Za vroče poletne dneve

čevlji z gumijastimi podplati!

39.-

Vrsta 4541-05

Za Vašo ljubimčad, kadar nastopijo vroči dnevi, so potrebni lahki in higijenski čevlji. To so čevlji, neverjetno so cenejši od belega platna in z gumijasto podpeto.

Nekaj milijonov parov teh obutev izvozimo v tropske kraje. Vsled ogromne prodaje nam je mogoče proizvede izpopolniti in cene znižati tako, da jih vsakdo lahko kupi. Posetite naše prodajalnice in gotovo boste prijetno iznenadeni nad našimi novimi modeli in neverjetno nizkim cenam.

39.-

Vrsta 4232-37

Otrokom za igranje, skakanje in tekanje so ti čevlji neobhodno potrebni. Izdelani so iz čvrstega sivega platna, priležejo na nogo, lahko se čistijo in so trpežni.

49.-

Vrsta 4235-37

Čevlji za tenis iz belega platna z podplatom od krepa ali vulkaniziranim podplatom. Ti se radi nosijo v toplih krajih vsaki dan.

49.-

Vrsta 4435-00

Dnevna potreba za vsakega domačina. V teh čevljih se počutite udobno in s to neverjetno nizko ceno dajemo vsakemu možnost, da si jih kupi.

59.-

Vrsta 1150-30

Evo čevlji s sliko kombinacije tako, da po narodi odgovarjajo Vašemu kraju in Vaši obleki. Za malo denarja Vam je omogočeno nositi čevlje po zadnji modi. Drap platno kombinir. z rjavim.

59.-

Vrsta 1195-03

Moda je zastopana pri teh čevljih, k lahki obleki v beli, sivi in drap barvi, okrašeni s paspuli različne barve.

69.-

Vrsta 3335-24

Za stare majke. Udobni čevlji, široka oblika, izdelani iz lanenega platna z nizko peto.

69.-

Vrsta 2145-09

Te platnene čevlje z nizko, gumijasto peto smo Vam pripravili v raznih barvah, in sicer sive, črne, drap ter bele.

(69.)

Vrsta 2055-53

Spodnji del pleten iz sukanca v raznih barvah z gumijastim podplatom in peto. Higijensko zdravi in potrebni za lahke letne obleke.

169.-

Vrsta 2145-84209

Evo jih s sportno podpeto v vseh barvah. Fino češko platno, trpežni podplati, elegantni in okusni čevlji za vsako priliko, za urad, izlete, šport, tenis in obal.

49.-

Vrsta 4438-00

Moški platneni polčevlji z gumijastim podplatom. Izvrstni za popoldanske sprehode in vroče dneve.

Kupujte samo tedaj, ako se Vam dopadejo.

Alata

99.-

Vrsta 1137-03

Letni polčevlji iz belega ali sivega platna. So zelo lahki in udobni. Sivi za dnevno potrebo, beli za sprehod.